

MAGYAR L

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelősszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Koronatanács Bucurestiben

Tatarescu volt miniszterelnök lett Románia első nagykövete Párizsban

Öfelsége ebédre hívta a királyi tanácsosokat

Bucuresti. Saját tud. A király legutóbbi külföldi utazásának egyik nagyjelentőségű eredménye volt az is, hogy Franciaország és Románia kölcsönösen nagykövetségi rangra emelte az egymás székhelyén levő követségét. Románia franciaországi első nagykövetévé **Tătărescu** volt miniszterelnököt nevezte ki

Öfelsége. Az új nagykövet pénteken tette le hivatali esküjét a király előtt; az eskütételi szertartásnál jelen volt **Petrescu-Comnen** külügyminiszter is.

Péntek délután koronatanács volt. Öfelsége a király ebédre is meghívta a királyi tanácsosokat.

Miron Cristea miniszterelnök reformtervei a román népi elem érvényesítése érdekében rövidesen megvalósításra kerülnek

Felemelik a román elem alkalmazási arányszámot és két holdas alsó határig terjesztik ki az állam földvásárlási előjogát

Bucuresti. Saját tud. Jelentettük annakidején, hogy **Miron Cristea** patriarka-miniszterelnök 15 pontba foglalt munkatervet terjesztett a minisztertanács elé. E pontok alapján a kormány rövidesen nagyjelentőségű reformokat fog megvalósítani a román népi elem meg erősítésére céljából.

Mindenekelőtt a magánvállalatok személyzetének a romanizálása képezi a kormány gondolatát. Az erre irányuló tevékenységnek tíz év leforgása alatt kell majd célt érnie, a kormány terve szerint.

Ezt a hazai munka védelméről és a román személyzet alkalmazásáról szóló törvény módosításával pontosan meg fogják határozni a százalékokat, amelyben a magánvállalatok román népi elemet kötelesek majd alkalmazni. E százalékszám évről-évre nő, amíg tíz év alatt el nem éri az ötvenet, amit valószínűleg mint végző határt fognak megállapítani.

Ez az arányszám vonatkozni fog majd a személyzet minden osztályára, a technikai s az ügyvivő, személyzetvezető rétegére épügy, mint az igazgatótanácsra.

A törvény biztosítékot fog tartalmazni a rendelkezések tiszteletbentartására. Ezek között vannak az állami versenyfárgyalásokról, pályázatokról való kizárás és ama előnyök meg-

vonása, amelyeket a kereskedelmet és ipart támogató különböző törvények tartalmaznak.

A másik reform a román kézben lévő föld elidegenítésének megakadályozása lesz. Ennek megvalósítása céljából *módosítják az állami elővételről szóló törvényt*, amely jelenleg csak az 50 hektáron felüli földeket érinti. Az új törvény szerint az állam jogot nyer az eladásra kerülő földek elővételére, egészen egy hektár terjedelmig.

A harmadik reform a falusi gyermekek iskoláztatásáról és a vezető társadalmi rétegekbe való feljuttatásáról fog gondoskodni, különösen ösztöndíjak nyújtásával, otthonok létesítésével. Ez otthonokat azonban szigorúan ellen fogják őrizni, nehogy a felnövekvő ifjuság romboló eszméknek essen áldozatul.

A tervezet főként az orvosi és gyógyszerészeti pálya romanizálására fog tartalmazni gyakorlati intézkedéseket is.

MIRON CRISTEA PATRIARCHA ÜNNEPLÉSE

Bucuresti. Saját tud. A patriarchatuson szombat délelőtt nagy melegséggel ünnepelte a Szent Szinódus **Miron Cristea** patriarcha-miniszterelnököt hetvenedik születésnapja alkalmából.

A falumunka gyakorlati kérdései

(Három közlemény.)

Írta: **Sólyom Béla** (Kézdisárfalva)

I.
„Egyházi adó és falumunka” címen **Albert Vilmos** e lap hasábjain fájó szívvel azt fejtegeti, hogy népünk nem teljesíti intézményeivel szemben faji és hitbeli kötelességeit. Ennek okait is felsorolja: hitelenség, alkohol-fogyasztás, nyomor.

Falumunkát sürget. A második cikkben vártam az „elmélyülő, kitarító, hatékony falumunkát.” A részleteket elhagyva, általános szempontok szerint ezt is megadta.

Vágjunk egy kicsit mélyebbre s vizsgáljuk, hogy mik az egyházi adó nemfizetésének gazdasági, szociális és erkölcsi okai s egyúttal közben hasítsunk nyomot a falumunkára is.

1. Nyilvánvaló, hogy községeink túlszaporodottak. Ezzel szemben a földhiány ijesztő. Nincs megélhetés; talán ezért ijesztget itt-ott az egyke.

A földhiány miatt népünk állandóan útban van a kenyérért. Erdőkben, gyárakban, városokban, messzi idgenben lótfut a zsege leány-sereg és a kemény férfi a mindennapiért. A háború előtt a csendőrség, rendőrség, vasút, posta, stb. ezrével fogadta be atyánkfiait. Most a változott viszonyok között az élet terhe kínosabb s ez életkín mégjobban szétszórja a földnélkülieket. Innen van az, hogy székely csaknem mindenütt van. E megélhetési harcban talán éppen a szétszóródottság miatt veszélyben van hite is, meg fajisága is.

A földnélküliség és a megélhetés nehézségeinek igazolására bemutatok egy falut. Lélekszáma 307 lakos, kapuszáma 64; szántója és rétje a beltelkekkel együtt 750 hold. Lélekszám szerint minden lakóra 2.4 hold szántó, rét és belsőség esik. Kapuszám szerint minden házra 11.6 hold szántó rét és belsőség jutna. Ezzel szemben a tényleges birtokmegosztás a következő:

13 család 47 lélekkel csak házhellyel vagy azzal sem rendelkezik; ez a lakosság 13.3 százalékára.

1/4—3 holdas gazdák:			
1/4 hold	1 család	7 lélek	
1/2 " "	4 " "	17 " "	
1 " "	2 " "	11 " "	
1 1/2 " "	5 " "	21 " "	
2 " "	6 " "	22 " "	
2 1/2 " "	1 " "	4 " "	
3 " "	8 " "	35 " "	

Összesen: 27 " " 117 "

Ez a 27 család, mely a lakosság 38%-át alkotja, a maroknyi földből képtelen még a létminimumot is biztosítani s ezért vagy cselédeskedik, vagy napszámba jár, vagy idegenben keres életlehetőséget. A legjobb esetben felesműveléssel foglalkozik. Az eredmény egész biztosan nem elsőosztályú a trágya hiánya és gazdasági eszközök tökéletlensége miatt.

E statisztika szerint a falu 51.3% tényleg nehéz anyagi viszonyok között van.

Idegenben van 33 lélek = 10.7%
Idegenből soha sem tér vissza 27 lélek = 8.8%

Remény szerint visszatér 6 lélek = 2.2%
A község költségvetése 145.000 lei volt 1937. évben.

A polgárság adója 1937. évben 59.240 lei.

Tejeskávé

mindenkinek és
mindennap **Kneipp** ből
Franck ből

Egy hold föld ára 30.000 leí. Gondolom, hogy e falukép elég világos.

Nem állítom, hogy általános ez a kép, de mégis jellemző. És ha elmélyülő falumunkát akarunk, akkor efféle részletezésre is kell törekednünk.

Ha a székelynek földje lenne, akkor büszkesége sem engedné, hogy másoknak szolgáljon; viszont a föld és a vidék szeretete annál mélyebben gyökerezik lelkében, hogy magában búsan énekelni kezdje: „Itt hagyom én falutokat nemsokára...”

Ime a földhiány, a sok teher, a nincstelenség adja a székely kezébe a vándorbotot, hogy új tájakra meneküljön, ahol munkájának legalább a sovány gyümölcsét megkapja.

2. Itt-ott tagadhatatlan, hogy a **szántóföld minősége gyatra**; irtózatos munkát kíván a művelése és a nagy munka befektetés után sem kiadós. Nagy földterületre van szükség, hogy biztos életforrást biztosítson.

3. Más helyt nagy a tudatlanság s gazdasági eszközeik sem alkalmasak a föld teljes kihasználására. Az „Erdélyi Gazda” írással, szóval és tettel elismerésre méltóan dolgozik a gazdatársadalom szellemi és anyagi emelésén. Tény, hogy a kezdet kezdetén is igen sok szép sikert könyvelhet el; — de még sok a hátralevő munka.

4. Ahol a föld minősége jobb és lendületes földművelés folyik, ott a 8—15 holdas gazda földjét maga műveli meg, vagy a saját vagy a Gazdakör eszközeivel s így a munkából **kumarad az eddig harmadában burgonya és kukorica kapáló földnélküli szegény**. Hígyjék el, ez nagyon szomorú szociális jelenség a falu életében. Milyen komor napokat és telet tölt el a szegény gyermekeivel együtt! A gazda jövedelmét pedig az életigény emészti fel, melyről alább lesz szó.

5. Konyha és virágkertészet létesítésére — mely jövedelmezőbb lenne és sok embernek adna munkát — számítani sem lehet, mert e szakokban kiképzett emberek nincsenek, másrészt felvevő piac sincs a közelben.

6. A haladással együtt járt az igények megnövekedése is, mely megnyilvánul az ételben, ruházkodásban és a szórakozásban is. Más az életforma ma, mint 30—40 évvel ezelőtt. A mai életigények kielégítését mégis csak ugyanannyi föld hordozza, mint régen; egy hajszálnival se növekedett. Őszintén mondom, hogy a szegény föld ma alig bírja az életigény nagyobb terhét. Régebben ezt alig érezte meg, mostan a földművesek a hajszoló munka idejét is megnyújtották, s a föld nyög bele a sok eke-borona, kapa stb. marcangolása alatt. Mégse kielégítő a hozam, mert egy esős vagy száraz nyár sok reményt és számítást űthuz. Azonban az igényeket ki kell elégíteni, mert az elmaradás szegény, amit mindenképpen elkerülni akarnak. Az időt, a fejlődést megállítani nem lehet; az igények leszerelése niába-való küzdelem, de ügyes fogással megfelelő vágányokra át lehet és át kell terelni. Különben az igény kielégítése felfal erdőt, mezőt, stb.

Ha az átterelés sikerül, juttat az anyai föld valamit némes célokra is.

7. A falvak népe az egész telet munkanélkül tölti, mert nincs **házipar**, amely úgy a kis gazdának, mint a földnélkülinek lehetne kenyere. E kérdésnél fontos az anyag olcsósága és kézmunka biztos és gyors értékesítése. Aki ez irányban lendül munkába s házipart ad a nép kezébe, míg egészen nem késő, felbecsülhetetlen értéket és örömet visz a székely házakba. Hiszem, hogy ezt az örömet megérik intézményeink is!

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légesőhurutban, szédülésben, tüdőkatarrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és náthalázban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr Guttman orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (6 leles bélyeggel) alanti pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 847. Müggelstrasse 25—25 a.**

8. Kénytelen vagyok egy igen-igen fájdalmas jelenségre is a figyelmet hangsúlyozottan felhívni. Némely helyen igen sok a 25—35 éves nőtlen fiatalember. Úgy érzem, hogy e helyeken a szociális és a gazdasági nyomor diadalt ül. Csak ennyit: Videant consules!

8. Albert Vilmos súlyosan igaz szavait idézem: „nemcsak a nép szélesebb rétegeiben, hanem a katolikus értelmiség körében akadnak sokan, akikben vagy elhomályosult vagy teljességgel hiányzik a vallási és népi közösség tudata”. Fájdalmasan igazak e szavak. Erdemes arra, hogy ki-ki nagyon a szívére vegye és ismételtlen átfontolja, mert itt van sok-sok eredője annak, hogy miért oly kínosan nehéz a kisebbségi élet terhének a hordozása. Katolikus „kofferek” ezek. kikben nem „súlyos kötelezettségek”, hanem a népi közösséggel szemben kisebb-nagyobb anyagi érdekek vannak. A tisztulást követő folyamat majd felpatantja e koffereket, melyekből levetkőztetve nevetséges figurák fognak kiszökösni, hogy alkalomadtán az írók regényekbe öltöztessék. Őszintén mondom, hogy nem kívánom őket semmiformában viszontlátni, — mert népünk gazdasági, szociális és lelkiemelésén egy hajszálnyit se segítettek.

10. A székely fél a nadrágos embertől. Jogosan, sok keserves tapasztalata van neki, ha erdejére, eladni való portékájára, avagy váltóira gondol, mert ilyenkor kellett találkoznia a nadrágos emberrel.

E félelemre vezethető vissza, hogy miért oly nehéz a szövetekezeti eszme megvalósítása népünk között, pedig a szövetekezésre speciális szava van: **kaláka**. Igen, kalákával épít, kalákával hordja be gabonáját, még a lakadalom is kalákával történik. Közös érdekük és legelőjük van ősidők óta, melyek megbonthatatlanok.

A történelem igazolja, hogy minden kisebbségben levő népnél a kifelé feszülő s a be-

felé fejlesztő erő a szövetekezésben volt.

Némelyek felhányják a székely dohánytát s pár pohár italát — hagyják, eleget duruzsolnak ezek miatt az asszony. — Nem igaz ez?

De javítani akarják a figyelmét — s még inkább dohányra és borra fordított pénzét némes célok megvalósítására szeretnék irányítani. **E tulbuzgókknak ajánlom —, mert mind a kettő közszükségleti cikk —, hogy még jobban s valóságosan lelkiismeretbelileg számunkra kellene felhányniok önmaguk mulasztásainak azt a rengeteg milliót, ami éveken a múltban és ma is — szövetekezeti hiánya miatt — fában, gabonában sertésben stb., stb. idegen közvetítők zsebébe vándorolt és vándorol Talán ebből könyebben és lelkesen jutna egyházi adóra, mint a dohány és bor árából. Ismerjük-e közmondást: Do, ut des. Kérem ezt ne fordítsuk meg, ha mindjárt egyházi adóról van is szó.**

11. Bortermő vidéken se a dohányt, se a bort nem hánytorgatják, pedig azt mondják, hogy ott a földműves vizet akkor látott, mikor megkeresztelték. Az ilyen kijelentés borvidéken erényszámba megy. A szegény székelynél az 1—2 pohár italos a lealázás és a szegény bélyegét süti a homlokára és az egész fajra. Pedig ha alapos szemlét tartunk pl. egy 1000 lakosu községben akkor igen-igen nagy számban vannak azok, akiknek sóra, cukorra, petróleumra és még a legszükségesebbre alig-alig jut pénz, igen sokan akadnak, akik még álmukban se látnak semmiféle italost heteken és hónapokon át. Azt is állítom, hogy igen-igen nagy tömeg akad, mely **szolidan** használja a bort és pálinkát. Nem éppen a kocsmá-

taja előtt kell csinálni a falumunkát s ott rögtön vádat emelni a nép ellen, mert gyermekei testben és lélekben egészségesek — s ez legfőbb ellenbizonyíték — hanem alapos megfigyelés és tanulmányozás után.

Nem akarom fajtámat fehérre mosni, kocsmahősök is akadnak csaknem minden faluban; izgága alakokban sincs hiány; igaz az is, hogy a szesz különféle súlyos bűnökre izgatja élvezőit — szóval Albert Vilmosnak mindenben igazat adok, de én nem tartom ma a „legsúlyosabb népi betegségnek az alkoholfogyasztást”, bár e problémával is kell foglalkoznunk, ha „hatékony falumunkát” akarunk végezni.

Tehát anélkül, hogy gyarlóságai miatt szegénybélyegét sütnénk népünkre, vizsgáljuk meg alaposan, mik azok a szociális és gazdasági okok, melyek népünk anyagi teherbíró-képességét úgy elerőtlenítették s úgy kimerítették, hogy nem bírja önmagát intézményeiben fentartani. Segítsünk rajta irgalmas szeretettel **intézményesen** úgy, hogy bírja lelkesen, és örömmel.

Népünk szociális és gazdasági szinglődésének néhány okozóját adatszerűen íme felsorolám, de nem pusztán olvasás kedvéért, hanem hogy elmélkedjünk, kutassunk, vizsgálódjunk, gyűjtsünk sok-sok adatot falvaink eddig meg nem figyelt, észre nem vett, titkos, belső életéről, mert népünk életében zajtalan erők irgalmatlanul örlik porrá a vért és lelket egyaránt.

Némelyeknek e sorok talán igen borúsaknak tetszenek; mások egy pesszimisztikus lélek vergődését magyarázgatják így vagy úgy s unottan dobják félre az ujságot.

Mindezekről csak két dolgot kérek: szeressünk és tegyünk — ezáltal a székely népe lassankint kiderül s fénybe öltözik; a csüggeteg jelen és jövő a láthatárról eltűnik.

(Második közlemény következik.)

Ciano külügyminiszter újabb tárgyalást folytatott Mackensen német nagykövettel a francia kérdéstről

Párizsból jelentik: A „Havas” római jelentése szerint úgy tudják, hogy Ciano pénteken ismét fogadta Mackensen német nagykövetet és vele a francia-német és francia-olasz kapcsolatokról folytatott eszmecsere.

Tömegesen tartóztatják le a magasrangú tisztviselőket Ukrajnában

Moszkvából jelentik: Mint legutóbbi számunkban megírtuk, Szovjet-Ukrajnában lázadási mozgalom tört ki. Ezzel kapcsolatban a GPU ukrainai vezetője letartóztatta Tura csinszki, Tasanko és Mihajlov tábornokokat, utóbbinál 1500 dollárt találtak a házkutatás során. Ugyancsak Ukrajnában letartóztattak negyven tisztet, akiket az Ukrajna felszabadítására irányuló szervezkedéssel vádolnak. Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy három ukrán ezredet áthelyeztek a Kaukázusba, amelyek rokonszenveztek e mozgalommal.

Nyomtalanul eltűnt Molnár Róza festőművésznő fia

Az idegenlégióba akart beállni

Bucurestből jelentik: Egy héttel ezelőtt jelentette a budapesti államrendőrség Molnár Róza festőművésznő, hogy 17 éves diákfiát eltűnt lakásáról. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, de a fiatalembert sem az édesapja, Keöpe Viktor tanár lakásán, ahol állandóan lakott, sem a rokonoknál és ismerősöknél nem találták meg. A kétségbeesett szülők természetesen mindent elkövettek fiuk felkutatására, de hiába.

Most végre nyomra vezetett egy levél, amelyet Braesóhból írt egyik pesti diáktársának a levélben azt írta, hogy az idegenlégióba készül beállni. Ebből a levélből Keöpe Egon szülei arra következtettek, hogy a fiú a bucaresti francia konzulátuson akar jelentkezni az idegen légióba. Természetesen érintkezésbe léptek úgy az itt élő rokonokkal, mint a hatóságokkal, de egyben azt is üzenik a kalandosvéri fiúnak, hogy ne féljen hazamenni szüleihez, nem haragusznak rá, s minél előbb tér vissza hozzájuk, annál jobban fognak örüdeni.

Megjegyezzük, hogy Keöpe Egon anyai nagyanyja Kézdivásárhelyen él s lehet, hogy mire e sorok megjelennek, Keöpe Egon már ott lesz a nagyanyja, szerető családi körében.

Kölcsey emlékestély Nagyváradon

Vasárnap este 9 órai kezdettel tartja meg a Lőrántffy Zsuzsanna református jótékony nőegylet Kölcsey Ferenc halálának százéves fordulójára rendezett emlékestélyt az Alexandriai Református Otthon dísztermében. Az emlékestély műsora a következő:

1. A Református Dalkar ének-nyitánya. 2. Tábor György megnyitója és előadása Kölcseyről, a szónokról és közéleti férfiuról. 3. Szentimreiné Ferenczy Zsuzsi Kölcsey szövegére két Kócsy-dalt énekel. Zongorán kíséri dr. Szabó Sándorné. 4. Szentimrei Jenő: Emlékezés Kölcseyről. 5. Berde Mária: Kölcsey a költő és kritikus. 6. Szentimreiné Ferenczy Zsuzsi: Himfy Spech János „Napok jönnek, napok mennek”, Pálóczy Horváth Adám: Látál-e oly jeget? és Csokonai Spech: „Ama fehér nyárfák alatt” dala. 7. dr. Szabó Sándorné zongorakísérete mellett. 8. Olasz Lajos: Kölcsey bölcselete. 9. Királyhímnusz. Az estély beléptidőjait a következők: I-V. sor 100 le, VI-X. sor 60 le, XI-XVII. sor 30 le, XVIII-XXIII. sor 25 le. Ezek az üthelyek mind a földszinten vannak. Az erkélyülések elfogytak, ellenben néhány állóhely 20 leas arban még kapható. Jegyeket a nap folyamán a Református Árvaház Eminecu-teri helyiségében délután és este pedig a Református Otthon pénztáránál lehet váltani.

Lassa végre mindenki!

Minden Aspirin-tablettába bele van vésve a Bayer-kereszt. Ugyeljen erre a jelre saját érdekében. Utasítson vissza minden utánzatot, vagy pótlékot, mert ezekkel csak árthat magának.

ASPIRIN

VALÓDI CSAK A Bayer KERESZTTTEL.

Szlovákia keresztény rendi állam fölépítésére törekszik

Sidor miniszterelnökhelyettes programbeszédet mondott Nagyszombatban a szlovák országgyűlés teendőiről. — Követelte, hogy a külpolitika irányításában és a hadsereg vezetésében Szlovákiának is része legyen

Pozsonyból jelentik: Nagyszombatban, a Hlinka-gárda gyűlésén Sidor helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy Szovjet-Oroszországgal és a köztársasági Spanyolországban lévő Gottwald- és Masaryk-féle kommunista csapatokkal a szövetkezés tovább nem tűrhető. A nemzetközi politikában a jövőben nem szabad a genfi elveknek érvényesülniök. A szlovákok részt akarnak venni a külpolitika irányításában és biztosítékot követelnek arra nézve, hogy a hadsereg vezetésében Szlovákiának is része legyen egy képviselője után.

Sidor nyilatkozott az egyik lapban a szlovák kormány céljairól. Kijelentette, hogy a rendi állam fölépítésére törekszenek, amint azt a néppárt hagyományai is kívánják. A december 18-án megválasztandó szlovák országgyűlés még az év vége előtt letárgyalja a költségvetést és húsz törvényjavaslatot szavaz meg. Valamennyi törvényjavaslat abból indul ki, hogy a szlovák állam alapja a szlovák nemzet és a keresztény hagyomány.

Beszélt Sidor az elbocsátott cseh tisztviselők ügyéről is. Hangoztatta, hogy Szlovákia jelentékeny területet engedett át Magyarországnak. Ezekről a területekről a szlovák tisztviselők visszatértek. Természetes tehát, hogy először ezekről a tisztviselőkről kíván gondoskodni a kormány.

Másik pozsonyi jelentés szerint a szlovák országos hivatal felosztatta Dobsina város képviselőtestületét és Krauss németpárti vezetőit állította kormánybiztosként a város élére.

CSEH-SZLOVÁKIA SEGITI A NAGYUKRÁN ALLAM KIALAKULÁSÁT.

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó éles támadást intéz a cseh nagyukrán tervei ellen.

A Kurjer Varsavszki szerint a nagyukrán terv szálai Prágába vezetnek. A lap szerint a cseh sajtó Nagyukrajna mellett tör lándzsát és propagandájában odáig merészkedik, hogy a lengyelországi ukránok számára önkormányzatot követel. Egyes cseh lapok megállapítás szerint két éven belül meg kell oldódnia a nagyukrán kérdésnek is.

A Kurjer Varsavszki felháborodva jelenti, hogy a csehek Morva-Osztrava mellett a szabadban hatalmas táblát állítottak fel, amelyen Nagy-Ukrajna térképe van. A térkép az ukrán állam politikai határai közé állítja Galiciát, Lengyelország keleti területének nagyrészét, egészen Krakkóig, sőt még Krakkót, az ősi lengyel várost is. Dél felől a határok Munkácsnál és Ungvárnál kezdődnek és keleten Kievig és Odesszáig terjednek.

A csehek azt állítják, hogy valamikor Krakkó és Galícia egyrésze is a csehek birtokában volt, csak később lengyelesítették el. A cseh sajtó szerint Nagy-ukrajna megalakulása után személyi unióba lép Csehországgal.

ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG ÁLLASPONTJA AZ ÚJ CSEHORSZÁGI HATÁROK SZAVATOLÁSA FELŐL.

Genfből jelentik: A Der Bund londoni tudósítója azt írja, hogy Anglia és Franciaország már nagyon is megbánták, hogy a müncheni értekezlet előtt elsietett ígéretet tettek Csehországnak határai biztosítása tekintetében. A tudósító szerint ennek a kezességnek valószínűleg kollektív jellege lesz, amennyiben valamennyi érdekelt állammal együtt jön létre. Az angolok a cseh határ biztosítását mindenesetre megszorítólag fogják értelmezni, amennyiben a véten támadások esetére fogják korlátozni.

A francia képviselőház biztosszótöbbséggel bizalmat szavazott a Daladier-kormánynak

Reynaud pénzügyminiszter ismertető beszéde döntő hatással volt az új nemzeti irányu csoportosulás kialakulására. Daladier nyers őszinteséggel élére állította, hogy választani kell a kommunista háborus politika és a németekkel való béke között

Párizsból jelentik: A francia kamara pénzügyi ülésén folytatták a Daladier-kormány politikája feletti vitát. A vita során felszólalt Reynaud pénzügyminiszter is, aki ismertette a francia pénzügyi és közgazdasági helyzetet és vázolta azokat az okokat, amelyek a gazdasági rendeletek kibocsájtását tették szükségessé.

— Ha nem avatkoztunk volna bele a dolgok menetébe — mondotta, — akkor Franciaországnak 1939-ben 50 milliárd kölesönt kellett volna felvennie. Választani kellett a devizaellenőrzés és az erélyes talpraállítás politikája között. Az utóbbit választottuk. Pénzügyi politikánk lényege abban áll, hogy a költségvetési hiányt meg akartuk szüntetni. Ez a törekvés már az eddigi jelek szerint sikert ígér.

Reynaud beszéde nagyban elősegítette az új nemzeti irányu többség megalakulását a francia kamarában. A szavazásnál két napirendi indítvány állt egymással szemben. Az egyiket a szocialisták terjesztették elő. Ez a népfrent elveinek érvényesítését kívánja. A másikat a radikális párt nyújtotta be és azt javasolja, hogy a kamara fejezze ki bizalmát Daladier kormányára iránt.

A vita befejezésekor Daladier is felszólalt. Hangoztatta, hogy

Franciaország olyan időhöz érkezett, amikor a nyers nyíltság többet ér minden álszenteskedségnél.

A továbbiakban Daladier elmondotta, hogy az általános sztrájkoknak politikai jellege volt. Tiltakozás akart lenni a kormány külpolitikája ellen. Kényszeríteni akarták a kormányt, hogy távozzék és állítsák meg a nemzet tevékenységét. A párizsi szakszervezetek titkára no-

vember 23-ikán kijelentette, végezni kell a kormánnyal és ha az első roham sikertelen lenne, ki kell hirdetni a forradalmi sztrájkot, hogy fel lehessen állítani a szakszervezeti egysülés kormányát.

Ennek megemlézése után Daladier emlékeztetett a Chamberlain érkezésekor történt tüntetési kísérletekre. Hangoztatta, hogy a közüzemek munkájának megállását nem szabad tűrni. November 30-ikán, amikor a francia

nép győzelme volt. A kormány kész fátyolt vetni a múltira, de el akar járni azok ellen, akik a sztrájkparancsot kiadták.

Daladier ezután a kommunisták külpolitikai magatartását bírálta, mely háborúhoz vezet. Hangoztatta, hogy békét akar Németországgal. A frontarcok — úgymond — valamennyien békét akarnak. Nincs külső béke — belső béke nélkül. A kormány el van tökélye, hogy munkáját folytatja a végső cél eléréseig.

Daladier végül felvetette a bizalmi kérdést, ami felett a kamara hajnali órákban szavazott. A kamara 315 szavazattal 241 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak, 53 képviselő tartózkodott a szavazástól.

KORONKAY

Irtó: Törökné Kovács Hermin

Akiket szerettem, elmentek sorban, egymás után. Apám, anyám, testvéreim... Olykor úgy érzem: valami messzi ködből fájón néznek vissza reám. Olykor megcsillan valami távoli fény és mintha a hügom derűs szemé kacagna felém.

— Ne sírj! Minden úgy jó, amint van. Te ott, mi itt, de hiszen csak pillanatnyi idő az egész az örök végtelenségben.

Nem tudok megnyugodni benne. Járom a nagy, komor házat, visszhangos folyosót, haligatag szobákat; lázas türelmetlenség kerget erdőn-mezőn. Mintha a kék égboltozat elfelejtette volna a nevetést és a felhők soha se lettek volna ennyire sötétek, fenyegetők. Sehol egy elcsendülő kacaj, egy dal, egy mosoly...

A két öreg asszony mindennap együtt van. Kora délután jön Gernyeszegről az ócska hintó Lotti nénivel. Mindig ugyanaz a fakult fekete selyemruha, ugyanazon rezgő pillangó a múlt századbeli kalapon, ugyanazon rekedtes, vékony hang:

— Mi újság, Gyöngyi? Hogy vagy, szívecském?

A folyosó ajtajáig Irma néni — ha bírja a járást — remegően előkocog. Nehéz botja taktusra verődik a kőkockákon.

— Ejnye, de megkéstél, Lotti! Ide s tova este lesz.

Megcsókolják egymást. Irma néni nyomban panaszkodni kezd. Mindig panaszkodik.

— Jaj, de nehéz az élet, Lotti. Nyilalásaim voltak megint. Kést forgattak a térdemben. Nem ér semmit a doktor patikaszer. Kár a pénzert... Sójajt.

— Gyöngyin se fog a szó. Hiába kérem, hiába könyörgök neki...

Lotti néni apró madárszeme rosszulnóan pislog.

— Ejnye, ejnye...

Ha tehetik, ott főznek a kávéasztalnál. Retentően ünom őket. Apró-cseprő ügyeiket, melyek álmosan szövődnek a falusi élet egyhangúságában és különösen ünom Koronkayt, aki ott ül mellettünk, mint láthatatlan vendég; Koronkayt, aki fölött nyomtalanul suhannak az évek, akinek friss fiatalságán nem ejt csorbát az idő. Koronkayt, aki halk sarkantyűpengéssel lopózik a leányok ablaka alá, hogy elhúzassa kedvenc nótáikat; aki párbajt vív; két óra hosszúság járja a szupécárdást; aki ott ül az élet terített asztalánál és nem ismeri a szűkös napokat. Koronkayt, aki sebzett női szíveken tapos, könnyet fakaszt és titkos örömök nevető virágát ülteti. Aki ma is, harmincöt év után, fiatalon emeli habzó borral teli poharát a hölgyek egészségére.

— Medgyesi Tini volt az oka, — sóhajt Irma néni.

Harmincöt év se tudta eltompítani a keserű haragot, gyűlölséget. 9 nagy fűrés, az élet fűrésze, elsiklott a hajtás felett, mely egykor Irma néni szíve mélyén sarjadt és engedte, hogy lombkoronás, hatalmas fává nőjön, mely mérget harmatoz és mérges gyümölcsöt termel.

— Igaz, — bólint Lotti néni. — Medgyesi Tini csúnyán elbánt veled, de nincs is rajta Isten áldása. A fia lump, tékozló, veszekedett szoknyabolond. Jön miatta egyik baj a másik után. Adósság, váltó, megcsalt leányok, kétségbeesett apák átka. Fakóra sírta már Medgyesi Tini híres szép bogárszemét. Ha elszámoltok, te vagy a nyertes. Mert Koronkayt őt is elhagyta, Tini pedig az urát sohase szerette...

* A fejtájás és a migrén, akkor, ha ezek a bélműködés és a gyomoremésztés zavaraiból erednek, gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

Jótekonycélú karácsonyi bazár a kolozsvári Marianumban

Kolozsvár, 1938. december 10.

A Hölgykongregáció által rendezett karácsonyi bazár mindig eseményszámba megy Kolozsváron. Most folynak javában az előkészítő munkálatok a díszteremben. Kora reggel óta érkeznek egymásután a kolozsvári asszonyok, leányok, iparművészek a hozzák szébnél-sebb kézimunkáikat a 11-én megnyíló bazárra. Kipirult arcú kongreganisták fogadják az érkezőket s míg egyrészt a munkások asztalokat hordanak, pódiumokat rendeznek, a hölgyek fehér lepellel takarják be az asztalokat, s ott bontogatják, veszik át az egymásután érkező csomagokat. A már átvett tárgyak között különösen meglep bennünket a sárgás színű, tiszta selyem anyagból készült sok vitrinterítő. Lehelet-finomak. Ilyent még nem is láttunk. Ki készítette ezeket és honnan való e sok gyönyörű minta? Megtudjuk, hogy egy idősebb uriaszony, dédmama, gombolyít selymet a selyemhernyó gubójáról és saját tervei, elgondolásai szerint horgolja meg azokat. Pompás. Egy darabnál is sokat lehetne időzni. De körülöttünk a munka gyors tempóban halad, futó pillantást vehetünk csak mindenre. Látunk uszonnához való egyezményes terítőket, kis gyermekruhákat, készített köténykéket, gyerekpizsamákat. Ezeket kongreganisták készítettek. Praktikus vállkendők. Ennek az édesanyukák fognak örövezni. Lámpaernyők, írómappák, virágok, tásák, szőnyegek, meseképek, szébnél-sebb babák és még sok ötletes apróság. Bababutorok. Kis torozkói berendezések. Ezeknek az olcsósága lep meg. Mennyi munka mindenben. Kis templomocskák. Csilingelő haranggal... Kivilágítva... Benne a Szent Család... Előtte királyok, pásztorok... Fából faragva, olajfestéssel kifestve. Ez azután igazán „karácsonyi ajándék.” Míg ezeket nézzük, tulfelől már rendezik a mézeskalács sátrat. Karácsonyára való tesztütemények. Mézeskalácsszívek. „Szív küldi szívnek szívesen” felírással.

Nem, ezt a sok szépet nem lehet ilyen könnyen áttekinteni. Ide kell jönni majd a kiállítás minden napján. De miért tartják nyitva csak 3 napig — kérdezzük. Aki fel akar bennünket keresni, úgy is felkeres már az első napokban, délelőtt, délután szeretettel várjuk úgy a néző, mint a vevő közönséget, — mondják a hölgyek. — Erre a bazárra még mi is visszatérünk. Tehát a viszontlátásig vasárnap délelőtt 11 órakor.

— Engem Koronkay nem hagyott volna el, — feleli keményen Irma néni — ha ő nem veti magát utána. Te tudod, Lotti, hogy mi volt akkor!...

A két öreg fej egyetértően bólintott. Ugy tetszett, mintha Koronkay halkán nevetne és észszetné sarkantyű pengéjét.

— Nem akartam, hogy Gyöngyinek valaha ártassanak a barátnők. Egyedül éljen, amíg el nem jön az ő ideje.

Nevetnem kellett. A tükörbe néztem. Megráztam égő, bronzvörös hajamat, mely szikrákat szór a fényben, megnéztem lobogó, mélyen kék szememet, rózsaszínű arcomat, piros számat. Haha... Ha én akarnék valakit! Ha én akarnék!...

Tudtam, hogy bolondja lett szépségemnek, aki eddig látott. Pedig még nem akartam, sohasem akartam senkit. Elhesegettem a sóhajokat, epedő tekinteteket, vallomásokot. Nyílt utat akartam, hol nincs gáncs, nincs akadály se könnyből, se vágyból, se könnyelműen szórt ígértől.

Ez a várakozás éltetett. A nagy, néma ház megtelt ennek a várakozásnak színeivel, édességével. Ha rám jött, hogy sírjak, hogy messzi ködökben keressem az eget és elviselhetetlennek a két öreg hölgyet és Koronkayt és mindenkit, aki él, aki léleklizik, aki közel van és messze él tőlem, ha türelmetlenül rohantam a házban és künn, a réteken, — egyszerre megfogott ez az érzés, mint két puha kéz.

— Megállj! Az óra nesztelen ketyeg és hozza a mára a holnapot. Vigyázz!

Nem lepett meg, amikor előttem termett Koronkay. Magamban Koronkaynak neveztem. Csizmáján sarkantyű pengét; kezében lovaglósított suhogtatott. Magas, vékony alakján feszült az aranyszínőros tiszti ruha.

Vasárnap lesznek az országgyűlési képviseléválasztások Jugoszláviában

Stojadinovics miniszterelnök a horvátok meggyilkolt vezérért, Radicsot is idézte a maga politikája igazolására

Belgrádból jelentik: Stojadinovics miniszterelnök és külügyminiszter pénteken este mintegy 15 ezer főnyi közönség előtt mondta el a vasárnapi választások előtti utolsó beszédét. Felsorolta a kormány kül- és gazdaságpolitikájának sikereit, majd kijelentette, hogy Radics, az ismert horvát politikus is anakidején elismerte a jugoszláv nép egységét. Élesen szembeszállt az úgynevezett népfront hűveivel, akik Macsekkel, az ellenzék vezérével szövetkeztek.

A nyilvános helyeken alkalmazott zenészek működésének szabályozása

A biharmegyei Csendőrlégió Parancsnoksága a színházak, operák és látványosságokat szabályozó törvény értelmében az érdekelteknek tudomására hozza a következőket:

1. Minden zenésznek, aki valamelyik zenekarhoz tartozik, be kell lennie iratkozva a Zenészek Szindikátusába (Szindicatul Artistilor instrumentisti). Foglalkozásukat csak a Szindikátus által kibocsájtott szabad-foglalkozási könyvecske (carnet de liberă profesie) birtokában gyakorolhatják.

2. A nyilvános mulatóhelyek tulajdonosai, valamint a vendéglők, kávéházak, bárók, színházak, mozik, tánciskolák, klubok és más nyilvános társas körök csak azokat a zenészeket alkalmazhatják, akik könyvecskéikkel igazolják, hogy tagjai a Szindikátusnak.

3. A zenészek és a munkaadók közötti meg egyezéseket minden egyes esetben írásban kell megkötöni és láttamoztatni kell a Szindikátusnál.

4. A tagkönyvecsket a Szindikátus minden évben láttamozza.

5. A rendelet ellen vétőket 1000—20.000 lejig terjedő pénzbírsággal sújtják.

A fenti kérdésekben december 13-án és 14-én szívesen nyújt felvilágosítást a városi színházban a Szindikátus kiküldöttje.

Petruc Teodor alezredes,
a biharmegyei csendőrlégió parancsnoka.

Lotti néni ócska hintóján haladtunk Ger-nyeszeg poros utcáján.

En láttam meg előbb. Szívem nagyot dobant. Hohó! Lekaptam széles peremű kalapomat, hogy a nap rátűzzön szikrázó, vörös hajamra, hogy a szemem mély kétségében zavartalanul veszhessem el a lelke annak, aki belétekint.

Lotti néni semmit se látott. Mostanában mindig álmos volt. Kalapjának rezgő lepkéi ott táncoltak mélyen sovány keble fölött. Nem látta a tüzet, mely szemtől-szembe futott, nem hallotta a néma beszédet, mely több volt a leglánglebb vallomásnál.

Örültem, hogy a fordulónál visszatekinthetem. Mereven állott ugyanazon helyen. Szeme rabok szeme volt, akik valamikor önként indultak a máglyára.

— Koronkay! — szerettem volna sikoltani. — Végre megfogtalak! Számolni akarok veled, múltért, a jövővért!

Ami ezután jött, maga volt a pusztító fergeg. Minden idegen reszketett; tűzben, lángban égtem. A lefojtott szikrák ezekig lobbantak. Táncooltam, tomboltam, sírtam, kacagtam. Mámoros öröm, borzongó félelem váltogatta egymást.

Ha nem jönne, ha gyáván továbbszaladna?! Ha megérezné a veszedelmet, ha sejtene, hogy itt már rakják a máglyát a múltért, a jövővért...

Éjszaka kinyitottam ablakomat. Belekiáltottam a néma, hallgatag, titkokkal teljes sötétségbe:

— Várlak! Koronkay! Várlak!

Mikor ezután megláttam, alázatosan és meggyötörtén, vággyal, epedő szomjúsággal telten, akkor lehiggadtam.

A hügom onnan messziről gyakran rámszólt:

— Vigyázz!

Neki se feleltem. Nem kellett se tanács, se

intés. Egyedül akartam menni a langam útján. Hogy ne álljon előttem Hálócsafa se sírás, se könny, se féltő aggodalom.

Koronkay szédülten feje, hogy játszom vele. Mint gyermekkoromban a labdával. Felsődobom a szívárványos felé, hogy 'apsolva kacaghassek feléje és hirtelen hánitom a sarba. Szeretem és gyűlölöm.

A két öreg hölgy a látványsszal mellett szokás szerint csak Koronkayról beszélt.

— Boldogtalanná lett, szegény Irma! — bölgögtött Lotti néni. — De Medgyesi Tini se szerencsésebb. A fia... fia!

Már tudtam, hogy ki az én Koronkaym. A csapodár, hetyke, aszanybolondító, sarkantyúpengető katona Aki egyáltalán az élet, de aki most már tudja, hogy a pokol, a szenvedés. Kergessem, űztem a szavammal, nézésemmel, mosolygásommal, vörös hajam (izzó) szikrázásával, mélyen kék szemem csalfa hitegetésével.

Nem bírt velem. De ha a porban látom fetrengegni, kacagva megkérdezőbb.

Ekkor történt, hogy a vén bábza vendég jött. Feketeruhás, hajlott, öreg asszony. Szeme riadozva futkosott a mohos tetőn, szüette nehéztől gyökereken; jártam ingadozó, bizonytalan volt, mint aki nem tud előreírni és nem mer visszafordulni. Reszkető keze halálos csüggedéssel nyomta le a kilincset.

A két hölgy merően bámult a kísértetre. Irma néni kezéből erőtlenül hullott ki a kávéskanál...

— Eljöttem — dalafta felém szájjal az aszszony...

Lotti néni tért vissza magához. Bátorítón szorította meg nénem kezét, majd tapogatva fogozott az asztal lapján. Felemeledett.

— Mit akarsz tőlem, Medgyesi Tini?

Gyöngye hang volt, mely mintha betöltötte vol-

ismét a paradentozis egyik esete...

Az ok? Nem más: a fogkö! Kövekezés-ménye? Megszűnt fogak! Ezért harcoljunk a fogkö ellen — Kalodont fogkremmel, ez az egyetlen, amely Romániában a tudományosan előkészített Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleat tartalmazza. Eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

Most nagy tubusban is kapható

fogkö ellen **KALODONT**

A távolkeleti új világrend

Arita japán külügyminiszter közölte Anglia és Amerika nagyköveteivel, hogy vége van a Kínára vonatkozó kilenchtalmi egyezménynek

Tokióból jelentik: A japán külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott a tokiói angol és amerikai nagykövettel. A megbeszélés során Arita külügyminiszter kijelentette, hogy a nagyhatalmaknak a jövőben is számolniuk kell a távolkeleti új világrenddel. Az új világrend Japán, Mandzsúria és Kína legszélesebb gazdasági, katonai és kulturális együttműködésén alapszik. Ez örökre véget vet a Távolkeleten a Kínára vonatkozó kilenchtalmi egyezménynek és végét jelenti a nyitott kapu elvnek is.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a törvényhozástól jelentékeny összeget fog kérni a titkos hírszerző szolgálat kiépítésére.

ROOSEVELT TITKOS HÍRSZERZŐ SZOLGÁLTATOT SZERVEZ

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a törvényhozástól jelentékeny összeget fog kérni a titkos hírszerző szolgálat kiépítésére.

na az egész házat. Visszhangzott, harsogott tőle a szoba és végig a hosszú, szívesen lármázó folyosó.

Azután csend lett.

Medgyesi Tini roskadozva nézett szék után. — Úlj le, — kongott a néném furcsán elváltzott hangja.

A felhők ott függtek a ház felett. Mintha vércsék, héjják sikoltoznának az ijeszítő homályban.

— Eljöttem — kezdte újra Medgyesi Tini. — Harmincöt év óta gondoltam erre az útra és talán meghalok, mielőtt mégis megtettem volna, ha...

Elakadt. Szeme könyörögve, kétségbesetten röpködött. Lotti néni még mindig állott, vékonyan, hosszan, feketén. Most felemelte mutatóujját.

— Mi nem felejtettünk el semmit. Mi nem bocsátottunk meg neked.

— Tudom.

Síró szél üvöltöztött a kéményekben. Borzongtam, fáztam, de kacagtam némán. Ohó, Koronkay! Most itt a pillanat!

Medgyesi Tini őz feje a mellére csuklott. — Boldogtalan vagyok — nyögte kínos verjekezéssel. — Sohasem voltam boldog. Akkor se... Ne higgyétek... Koronkay téged szeretett.

Némén arcán a megdicsőülés fénye ragyogott. Tekintetét a magasba emelte... körülnézett... mint aki hirtelen elvesztette lába alól a szomorúság megszokott talaját és most bizonytalanul ingadozik ismeretlen ösvényeken.

— Tudom, sokat vétkeztem ellened, Irma. Isten a tanum, hogy megszenvedtem érte... Pokol volt az életem. Bocsás meg.

Lotti néni gyászjegenyealakja tiltón tolakodott közéjük.

— Mire való mindez? Az élet lejárt. Így

Emberek a tenger mélyén

Búváruhátról a mélytengeri acélgolyóig. Nyilatkozik egy búvár, akinek „üzletág” a mélytengerbe szállás

Fairport-Harbor, december hó. Fantasztikus regényekben gyakran lehetett ilyesmit olvasni: „Mentünk, mendegéltünk Rikárd, Ruth meg én” mondja Ezékiel. Persze, a víz alatt, a tenger fenekén. És elérték szépen az imént elsüllyedt hajó roncsát és minden baj, minden különösebb megerőltetés nélkül hordták fel a kísérletes ház pincéjén át a víz alá került hajórakomány legdrágább kincsét.

Oh, mily egyszerű dolog így, a regényben, a tenger fenekén járni. De csak a regényben. Mert az a búvár, ki valóságban leszáll a tenger mélyébe, hogy szétnezzzen ott egy elsüllyedt hajó körül s benézzen, ha lehet, a hajó gyomrába is, egészen másképp éli át és írja le élményeit. Mert amit a fantázia mellőz, hogy története sima és mulatságos legyen, a tenger mélyének sötétségét, hidegét s mindenekfölött a rémítő víztömeg nyomását, a búvár nem hagyhatja ki számításából. Nemesak az olyan mélységkutató, mint az amerikai William Beebe, ki légmentesen elzárt acélgolyójában mérföldnyire száll le a mélytengeri halak világába, hanem az olyan búvár is, ki, mint Harry Reinhartsen, foglalkozásából s üzleti célokat követve, ereszkedik alá kétszázlátnyi mélységbe. Ez a szintén amerikai ember most éppen az Ohio állambeli Fairport Harbor kikötőjében telepedett meg egyidőre, hogy lehetővé tegye az E. G. Mathiott nevű, ott elsüllyedt hajó kiemelését.

A BUVARSÁG IS ŰZ

Adomázó hangon és mosolyogva beszél ott egy újságírónak azokról a lélegzetfőtő élményekről és veszedelmekről, melyek körülveszik azt az embert, aki ebben az „üzletágban” dolgozik.

— Bizony, nem gyerekjáték a búvármesterség — mondotta az újságírónak. — Ötvenhat éves vagyok már, sokat próbáltam az életben s mint veterán búvár mondhatom, hogy kevés veszedelmesebb foglalkozás van a miénkénél. Mikor legutóbb dolgoztam lenn a Michigan-tó fenekén, kétszázlátnyi mélységbe kellett leszállanom. Nem is maradhattam ott húsz percnél tovább. Amikor felhúztak, szörnyen ki voltam merülve és haladéktalanul a légkamrába siettem. Ez a kamra egy hatalmas

vagy úgy, — mindegy. Az utolsó fejezetnél nincsenek új problémák.

Medgyesi Tini felemelte fejét. A mártírok kínja vonaglott arcán. Összekulcsolt kezét a magasba emelte.

— A fiam! — sikoltotta. — A fiam! Könyöröljetek fiatal életén! Senkim sincs... En... csavartam ki kezéből a fegyvert...

Zokogva roskadt össze. A két messzi időken révedező hölgy, akik fölött a ma észrevétlenül suhant — ámultan meredt rá. Nem tudták, mit akar, de én — én tudtam! Harsogó diadal töltött el. Kegyetlen, lobogó öröm... Most... fizetek a múltért, a jövővért!...

Szilajon kaptam fel a fejem.

Es ekkor a három, nehéz multakat sátrató öreg hölgy között, a szenvedések örök országútján — hirtelen megláttam Koronkayt.

Nem az enyémet. Az övékét.

Hő harmatozott haján, arca fáradt, ernyedé volt: szeme csupa bánat. Por borította a hajdan nyalka egyenruháját: csizmáján már nem pengett a rozsdás sarkantyú. Nézett — és ebben a nézésben a múlt vezekelt a jövővért.

Különös, jó forró érzés öntött el.

Engedtem, hogy Koronkay megfogja kezem és vezessen. Engedtem, hogy rategye ujjaimat Medgyesi Tini karjára. Engedtem, hogy szavakat adjon ajkamra, amelyekről nem tudtam, hogy honnan jönnek, micsoda mélységekből fakadnak...

Éreztem, hogy Koronkay ma is az, aki volt. Időn, távolságon, mérhetetlen szenvedésen, eldajkált, hamvadó bánaton, csalódáson, fakult reményen, csüggedt lemondáson, mindeneken át ugyanaz, mindig, mindig ugyanaz...

És a romokon át, halkán lépdelt felém az öröm...

acélszekrény, mellette olyan gépezettel, mely szabályozza benne a légnyomást. Ebben a szekrényben kellett eltöltenem két-három órát a munka után. A gépezet egyre ritkítja a légnyomást s néha beletelik három óra is, míg a külvilági légnyomáshoz hozzászoktatjuk szervezetünket. De amikor kijöttem a szekrényből, még így is elfogott az a rossz érzés, melyet búvárbetegségnek mondanak. Aki nem tudná az előzményt, azt hinné az emberről, hogy részeg. Pedig az ember ugyancsak messze van ettől az állapottól. Egyszerre zúgni kezd a feje, a fülében majdnem szétszakad a dobhártyája, mert ereiben a légnyomáskülönbözet miatt irtózatosan felgyorsult a vér. Az ember ilyenkor hirtelen rohamot kap, fuldokolni kezd, de végül mégis magához tér. Ez a leggyakoribb s kedvezőbb eset, de a roham neha bizony halállal végződik s a búvár áldozatul esik a mesterségének.

„FURCSA ÉS VALÓSZERŰTLEN OTT LENN MINDEN”

— Egyszer lasszóval mélytengeri halakra vadásztunk. Nyolcvanöt lábnyi mélységben odaosontam a tejszínű, sűrű vízben egy nagy hal mögé, reávettem uszonyaira a hurkot s mire felcsudott volna, már húzták is felfelé a felettünk ringó hajóra.

— Egészen furcsa és valószínűtlen ott lenn minden. Az ember olyan, mintha álmában járna, nem éri testének súlyát, alig vonszolja magát s úgy érzi, mintha el volna temetve. Különös árnyak és fények cikáznak körülötte abban a fény sugarban, melyet a sokszor koromsötét vízben a lámpája terjeszt. Kisebbszármű halak, ángolnák, ismeretlen víziállatok hemzsegek körülötte és bizony sokáig tart, míg az ember annyira megszokja a környezetet, hogy dolgozni képes. Lassan múlnak a percek, hatalmas erőfeszítéssel dolgozik a búvár, közben pedig telefonon összeköttetésben áll a hajóval, mely a külvilágot jelenti számára.

„AZ ASSZONY NÉHA EBBE IS BELESZÓL”

— Feleségemet szépen hozzászoktattam már ahhoz, amit a búvárnak el kell várnia a feleségtől s mondhatom, hogy nem is igen bán bajom vele. Egyszer, amikor job-on voltam Jersey Cityben, ahol egy nappal azelőtt fejtelmes módon leszakadt az „életkötél”-ről egy búvártársam, mégis zavart okozott nekem. Éppen, mikor le akartam szállni a 110 méteres mélységbe, váratlanul telefonozott értem a feleségem. Mit tehettem mást, elhalasztottam a leszállást s mint hogy feleségem nagyon nyugtalanodott, kibujtam a búváruhámból és hazahajtottam. Otthon szívére beszéltem a feleségemnek, de három óra hosszáig tartott, amíg megnyugtathattam. Aztán ezzel a kiállással: „Viszontlátásra, drágám, jó legyen ám az éj” elbúcsúztam tőle s félóra alatt végeztem a munkámmal és kiemeltem a mélységtől szerencsétlen bajtársam holttestét.

— Nehéz foglalkozás bizony a búvárfoglalkozás. De igaz ami igaz, jól fizetett. Persze, a búvár nem dolgozhat sokat, a legerősebb szervezettű sem bírja tovább naponta félóránál.

— Tudja, a feleségem most már eljutott odáig, hogy nem igen aggódik miattam, amikor a víz alatt vagyok. Inkább akkor fél, mikor a fűszereshez megyek. Azt hiszem attól fél, hogy meghülök a szabad levegőben.

Igy szólt és búcsút intett az újságírónak, mert elszaladt az idő s le kellett szállnia már az öböl mélyébe.

* Erőtlen, kövér egyéneknek, köszvényeseknek és aranyérben szenvedőknek reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran felbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Kérdezze meg orvosát.

Köhög? hűlés következtében?

A PUHLMANN-féle tea szünteti a köhögést, oldja a nyálát. Minden gyógyszerárban kapható!

Eredeti csomagolásban 144 lei.

Gyermekek részére is alkalmas!

Lerakat: „Digitalis”, Orăștie, Abt. 847-A.

Hétfőn be kell adni a nyugdíjkönyveket a pénzügyigazgatóságon

A nagyváradi pénzügyigazgatóság nyugdíjigazgatósága, tekintettel a karácsonyi ünnepekre, úgy intézkedett, hogy hétfőtől kezdve ismételtelen beszedik a nyugdíjkönyveket számfeljuttatás végett. A pénzügyigazgatóságon remélik, hogy a miniszterium már 18-20-ika között kiutalja a nyugdíjakat.

Mindazoknak a nyugdíjasoknak, akiknek a háromtagú bizottság már a nyugdíjkönyvüket aláírta, ezuttal nem kell okmányt bemutatniuk.

Ezzel egyidejűleg a nyugdíjigazgatóság elhatározta, hogy összeírja mindazokat a nyugdíjasokat, akik állampolgárságukat nem tudták igazolni, hanem csak illetőségi bizonyítvány és ugynevezett dovada specialát mutattak be. Sajnos, ilyenek elég sokan vannak és ezeknek a nyugdíjkiutalásuk függőben van. Szeretné a pénzügyigazgatóság, ha karácsony előtt ezeknek is rendeződne az ügyük. Ezért felszólítja ezeket az érdekelteket, hogy ők is jelenjenek meg összeírás végett, mert ügyükben közös lépéseket tesznek.

Hitler német vezér képe aszlovákiai német iskolákban

A ruszinszkói ukrán mozgalom összefüggése az oroszországgal.

Pozsonyból jelentik: A szlovák iskolaügyi hatóságok megengedték, hogy a pozsonyi önálló német polgári iskolában Hlinka arcképe mellett Hitler vezér és kancellár arcképét is kifüggeszthessék. Ezzel kapcsolatban magyar részről megjegyzik, hogy az egyenlő elbánás alapján remélni lehet, hogy a magyar iskolákban is Hlinka arcképe mellé Horthy kormányzó fényképét is kifüggesztik.

Varsóból jelentik: Az egyik lengyel lap jelentése szerint Ustiensky, az ukrán belügyi népbizottság kiküldöttje parancsot kapott a vörös hadsereg három tisztjének letartóztatására. A tiszteket azzal vádolják, hogy az ukrán felszabadulási mozgalom tagjai és a huszti ukrán kormányval összefüggésben állnak.

TRETORN

világmarkás

HÓCIPŐK

CSIZMÁK

kaphatók

REICHARD

cipőáruházban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELOFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucurești időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, sok helyen köd, többfelé eső, a hegyeken havaseső, a hőmérséklet alig változik.

MIHAILESCU TÁBORNOK VIZSGÁLATOT FOLYTAT SZATMÁRON. Saját tud. Tegnap délután *Mihailescu Nicolae* tábornok, a hét legfelsőbb királyi ellenőrök egyike, Szatmára érkezett. A tábornokot a pályaudvaron *Coman Simion* ezredes, vármegyei prefektus fogadta. Mihailescu tábornok és Szatmár megye prefektusa az állomásról a megyeházára mentek, ahol több órán át tanácskoztak. A kiszivárgott hírek szerint a megyeházán még a mult rezsimmek idejéből visszaéléseket fedeztek fel s a legfőbb királyi ellenőr utazása ezzel van kapcsolatban.

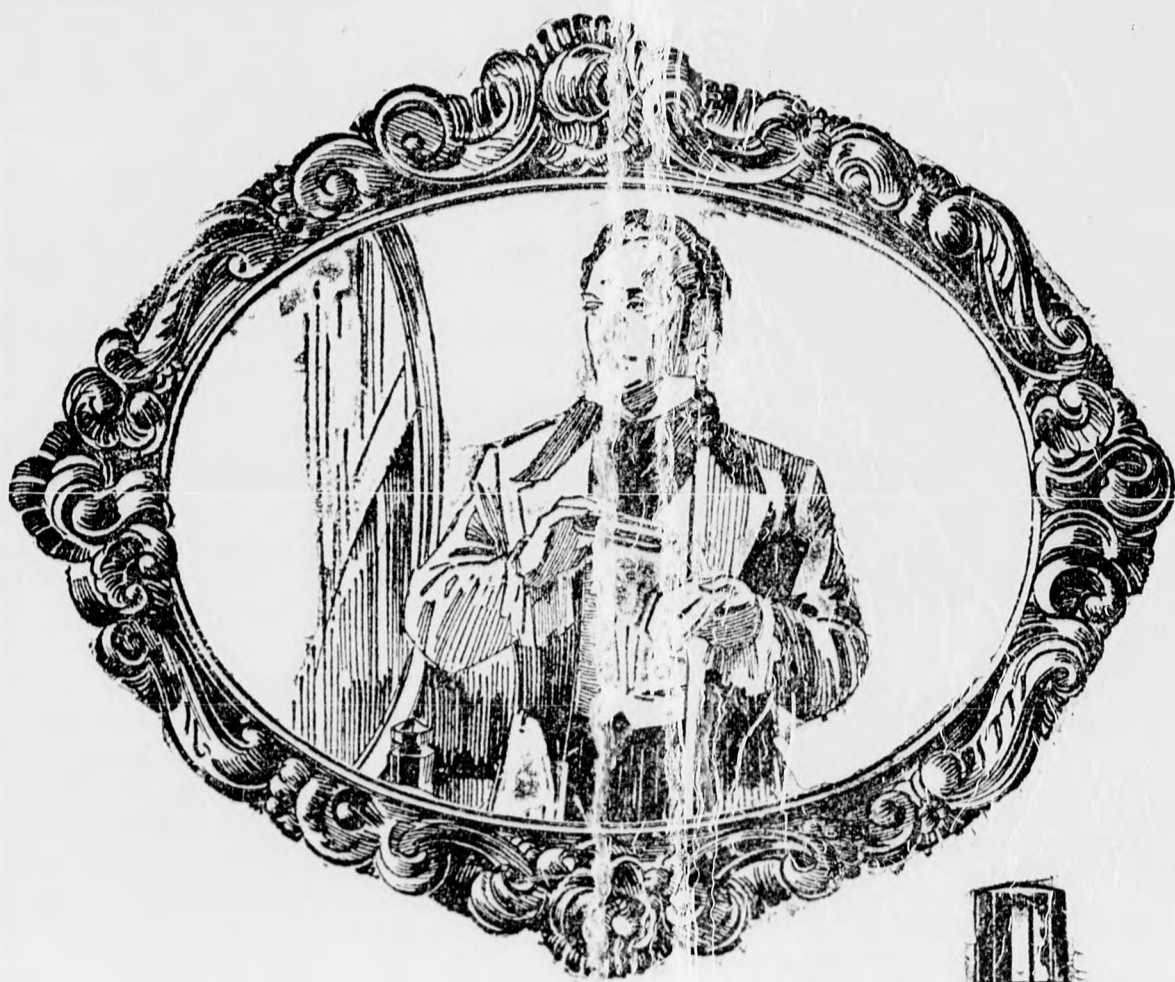
Uj épületbe helyezik a kolozsvári gyermekklinikát. Saját tud. A kolozsvári egyetemi klinikák igazgatósága nagyszabású tervezetet dolgozott ki azokra a munkálatokra, amelyeket a közeljövőben meg akarnak valósítani. Ertesüléseink szerint e tervek között szerepel a gyermekklinikának új épületbe való áthelyezése, mivel a jelenlegi épület nemcsak elégtelen, hanem az egészségügyi kívánalmaknak sem felel meg minden tekintetben. Tervbe vették az ideiggyógyintézet kiépítését is. A klinika igazgatósága erre vonatkozó terveit már korábban elkészítette és azokat elő is terjesztette és *Marinescu* tábornok, közegészségügyi miniszter kolozsvári látogatása alkalmával ismét szőnyegre hozta azokat. Kihátás van arra, hogy a tervbe vett munkálatokra már a jövő év tavaszán sor is kerülhet.

ELŐKERÜLT A SZATMÁRI RÉVOLVERES SZERENCSETLENSÉG OKOZÓJA. Saját tud. Megírtuk, hogy az egyik divatkereskedés tanulója játszadozás közben revolverral mellbelőtte 13 éves barátját. A szerencsetlenség okozója megszökött és nyomtalanul eltűnt. A fiatal fiú pénteken önként jelentkezett a rendőrségen. Elmondotta, hogy a revolvert az utcán találta és nem tudott arról, hogy a fegyver meg van töltve. Átadják a kiskoruak bíróságának.

Városi népkonyhát állítanak fel Temesváron. Saját tud. A város december 15-én két népkonyhát állít fel. Munkanélküliek és teljesen szegény emberek a telekbíróságok útján ebédjegyeket kapnak, amelyek ellenében a népkonyhák meleg ebédet szolgáltatnak ki nekik.

SZIGORU RENDELETTEL MEGRENDSZABÁLYOZTÁK A KÖZÉPISKOLÁSOKAT, Szatmár. Saját tud. A középiskolák igazgatóinak értekezletén szigorú rendszabályokat léptettek életbe. A rendszabályokkal a középiskolák növendékeinek közszereplését rendszabályozták meg. Szatmáron december 9-től kezdve este hat óra után egyetlen középiskolai növendék sem mutatkozhat az utcán. Kivételt képeznek a kereskedelmi iskolások és a tanonciskola növendékei, akik este fél 8 óráig közlekedhetnek. A diákok kötelesek rendszámot és egyenruhát hordani, valamint egy fényképes, az iskola igazgatója által aláírt igazolvánnyal is rendelkezniük kell. A szülőket és a gondozókat a diákok viselkedéséért személyileg felelőssé tették. Megtiltották a diákoknak, hogy színházban, moziban és nyilvános helyeken mutatkozzanak. A rendőrséget utasították, hogy a rendelet betartását ellenőrizze és a kihágókat tartóztassa le.

* Akinek a vérnyomása magas és szív működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „*Ferenc Józset*” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

Biztingváltság és elegancia

JELLEMEZTE MINDENKOR AZ ELŐFELŐ ANGOL KÖRÖKET.

„Old Sandal Water” volt és ma is a kedvence a nagyvilági angol nőknek.

„Old Sandal Water — csakis a „vitórlással” valódi — több, mint illatos kölnivíz. Mialta a természetes ébenfa, cédrus és egyéb egzotikus fákivonatoknak, „Old Sandal Water” üdítő és mindenekfelett különleges illatu.

„Old Sandal Water” csakis eredeti lepedéstelt üvegekben kapható.

Old Sandal Water

TÖBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMÁNY.

Zürichi zárlat. Párizs 11.65, London 20.00, Newyork 442 háromnyolcad, Brüsszel 74.40, Milánó 23.25, Amsterdam 240.40, Berlin 177.30, Prága 15.10, Varsó 83, Belgrád 10, București 335.

Bőrigázva

Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt.

Amint haza érek egész testemet be fogom dörzsölni **CARMOL** *)-al és meg vagyok győződve, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer nátha, hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és táz elre...

VASÁRNAP ÜNNEPÉLYESEN NYILIK MEG A VÁRADVELENCEI KATOLIKUS HÁZ KARACSONYI VÁSÁRA. A nagyváradveleencei Római Katolikus Nőszövetség a szegény iskolás gyermekek felruházására Karácsony-kiállítás rendez a Katolikus Házban december 11—17. napokon. A vásár ünnepélyes megnyitása vasárnap délután 5 órakor lesz. Megnyitó beszédet mond *Halász Gyula* kanonok, apátplebános. Zenekari nyitányt játszik a Boda zeneiskola kis szimfónikus kara. Szerepelnek még: *M. Antalfy Margit* tánciskolájának növendékei. A vásár mindennap délelőtt 10-től este 10 óráig lesz nyitva. A rendezőség ezuton is szeretettel hívja meg a város egész társadalmát.

Örökbefogadás. Szomorú sorsra jutott édesanya szeretne egy 3 éves leánykát, 9, 12, és 13 éves fiacskáit becsületes családokhoz örökbe adni. A gyermekek mind egészségesek. Cim: *Teresianum Arvaház* Igazgatósága, Sibiu-suburb.

ÓRIÁSI TÜZVÉSZ PUSZTÍTOTT EGY PORTUGÁL VÁROSBAN. *Lisszabonból* jelentik: Coimbrában óriási tüzvész pusztított. A lángok egy egész háztömböt pusztítottak el. A ház mintegy kétszázötvenmillió lei. A tüzvész a legnagyobb volt az utolsó ötven év portugáliai tüzesetei között. Hetven ember, legtöbbször tűzoltó, megsebesült.

Keresztény nagylap Szegeden. Szegedről jelentik: Szeged legnagyobb példányszámú megjelenő napilapja, a „Del-Magyarország”, keresztény érdekltség tulajdonába került. A lap irányítója dr. Balogh István, Szeged alsóközponti plébánosa lett.

Nem lesz sárga folt Németországban. Berlinből jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint nincs szó arról, hogy Németországban bevezessék a zsidók számára a sárga foltot. Az sem igaz, hogy a zsidókat ki akarják tiltani a kávéházakból, éttermekből és szállodákból. A legutóbb hozott intézkedésekkel egyelőre lezárult a zsidók elleni intézkedések sorozata.

* Országos kirakatverseny. A „FLORA” rum- és likörgyár Rt. Arad, november közepén egy új sorozat luxusmínőségű italt hoz forgalomba és az ennek bemutatásával kapcsolatos reklamáció keretében 30 tekintélyes példányt tűzött ki azon legzelebb kirakatok rendezői részére, melyekben az új italok szereplésére vannak előkészítve. A 3000, 2000, 1000, 500, stb. lejes díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazott fényképeket a Flora-gyár 100 leiert megvásárolja. Erre a célra különben a Flora-gyár kedvezményes pauszáláron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, ujszerű kiállításokkal és kiváló minőségű nagy feltűrést fognak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kedvezményeiről szóló ismertetést, továbbá az új likör képet és leírását, stb. kívánatra a Flora-gyár beküldi az érdeklődőknek.

Gázol a vonat. Lugosról jelentik: Bittner Péter ötvenkétéves gyári munkás este a vágóhid mellett vasúti hidon akart átmenni. A Maroslye felől érkező motorvonat elkapta a munkást, lezselte a fejét és levágta egyik lábát. A szerencsétlenül járt munkás csak másnap reggel találtak meg holtan a sínek mellett. Zeebén semmi írás nem volt s így személyazonosságát sem tudták megállapítani. Bittner felesége csak a harmadik napon értesült arról, hogy a vonat elgázolt egy embert, akinek zeebében 2 lei ára elasztót találtak. Miután férje már napok óta nem járt otthon, legutóbb pedig azzal ment el hazulról, hogy elasztót vasarol, az asszony kétségbeesetten szökött a kórházba s ott a halottas kamrában ráismert urára. A halálragázott munkás öt gyermeket hagyott árva.

Szatmár. Saját tud. A szamosvölgyi vonalon halálos gázolás történt. Bot István 78 éves állományi dűsgazdag ember a vasúti töltésen Nagynyíresről hazafelé igyekezett. Mivel a gazda tagyot hallott, nem vette észre a hátsó mögött közelgő vonatot. A szerencsétlen ember utólérte és halálragázta. A hatóságok az ügyben megindították a nyomozást.

Megdrágult a tűzifa?
Akkor is
olesón fűtök
„ZEPHIR”
kályhával

10 kilogram lával fűt **24** órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
„ELITE” tűzhely kályhaoyára
kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

KÖZGAZDASÁG

Kiskereskedők lisztkimutatása és az italmérésük utáni külön egészségügyi engedély

Temesvár. Saját tud. A Kereskedők Egyesülete a kiskereskedők központi felszólítását intézett és figyelmeztette őket, hogy pontosan vezessék az előírt lisztkimutatást. Fel kell tüntetni az üzletbe beérkezett lisztmennyiségeket, valamint a napi eladást. Számos, már jóváhagyott bírságolási jejjelvény érkezett meg Bucurestiből, a lisztkimutatás kitöltésének elhanyagolásánál a legkeisebb bírság tizezer leit tesz ki.

Közölte egyben a Kereskedők Egyesülete, hogy a gabonaértékesítési központnál kérelmezte, hogy azokat a kiskereskedőket, akiknél a lisztárúsítás nem haladja meg az összforgalom húsz százaléka, mentesítsék a jövőben a lisztregiszterek kötelezettsége alól. Kilátásba is helyezték, hogy a kérelést külön rendelet fogja szabályozni. Míg azonban ezt ki nem adják, a regiszter kötelező.

Legfeljebb három hetet késheinek a napi könyvelésre kötelezett vállalatok könyvelései

Kolozsvár. Saját tud. Megírtuk, hogy a nemzeti repülőalap igazgatósága rendeletet adott ki, amelyben figyelmeztette az érdekelt kereskedelmi és iparvállalatokat, valamint mindazokat, akiket törvényes intézkedések rendszeres könyvvezetésre köteleznek, hogy könyvük repülőbélyegjelvést legkésőbb november 30-ig roják ki. Ugyanakkor arra is utasította az érdekelteket, hogy könyvvezetésüket naponta tartásuk rendjén, alkaljazva a megfelelő bélyegjelvést. Ezek a rendelkezések természetesen nem vonatkoznak azokra, akik a 200 lejes általány és 100 lejes repülőbélyegjelvést lefizetésével mentesítettek a könyvvezetés kötelezettsége alól. A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége ezzel kapcsolatban beadványt intézett a nemzeti repülőalap igazgatóságához, amelyben kifejtette, hogy nem minden vállalatnak ill módjában forgalmi tétel naponta elkönyvelni és ennek a rendelkezésnek a megváltoztatását kérte. A repülőalap igazgatósága újabb rendeletet adott ki, amelyben két-három napi halasztást engedélyezett a napi könyvelések elvégzésére. A „Semna-lu” című lap jelentése szerint a rendelet szövegében törlés volt mert a repülőalap azon vállalatok számára, a melyek napi könyvelést vezetnek nem két-három napi, hanem két-három heti halasztást engedélyezett, a vonatkozó módosító rendelet rövidesen megjelenik.

A NEMZETI BANK SZEREPE A DEVIZAPEREBEN. Kolozsvár. Saját tud. A devizatorvény 1937 évi módosítása elismerte a Nemzeti Bank beavatkozási jogát a devizaperembe. A Semmitözék most egy címpulungi cég ügyében felelt döntött, hogy az 1937 évi törvény életbelépte előtt a Nemzeti Bank által beadott felelbezés hatályos-e vagy sem? A Semmitözék megsemmisítette a bucaresti ítéletét, hogy az 1937 évi törvény módosítás magyarzó jellegű és ezért folytán visszamenő hatállyal bír a módosítás életbelépte előtt beadott deviza-perbe is.

Ujbóli szabályozták Nagybanán az elsőrendű közszükségleti árakat. Saját tud. A város vezetősége december 10-én Nagybanán új maximális árakat léptetett életbe. Az új árak a következők: 0-ás liszt nagybanai eladásnál 9, kicsinybeni eladásnál 8.50, illetve 8.50, illetve 8, illetve 8.50, 6-os liszt nagybanai eladásnál 9, kicsinybeni eladásnál 8.50, illetve 8.50, illetve 8, illetve 8.50, Tengerliszt 4, illetve 4.50. Húsárak: bivaly 14, marha 20, szarvas 20, rugott borjú 20, juh 20, bőrös sertés 28, lórnéki sertés 30, szalonna 55, zsír 42. Konyvárak: luxuskenyér 9, fehér 8, barna 5.50, közepes 5.50 kilogrammonként.

Az egészségügyi minisztérium az illetékes főorvosi hivatalokat utasította, hogy még a fűszerkereskedőknek is, akiknek italméresi engedélyük van, az utóbbiak után külön egészségügyi engedélyt kell beszerezniök. Ezek a fűszerkereskedők tudvalevően csak zárt palackokban árusíthatnak szeszestalt. Az egészségügyi engedélynek már csak a bélyegköltésége is határozhatvan leit tesz ki.

A Kereskedők Egyesülete most beadványt intézett a pénzügyminisztérium bélyegügyi osztályához és kérte, hogy az italméresi kiskereskedőket mentesítsék az újabb határozatvan leit bélyegilleték alól, miután a kereskedők már az üzletük alapításakor fizettek ilyen bélyegköltéséget. Az italmérés ezenfelül amugyis csak függelékét képezi a tulajdonképeni árucikk eladásának.

Gazdasági tanfolyam Ditróban. Saját tud. Az EGE megbízásából Sziklay Béla és Kandel László okleveles gazdák Ditróban kéthetes gazdasági tanfolyamot indítottak. A tanfolyam ünnepies Veni Sancteval kezdődött, amely után a község házában összegyűlt résztvevők részéről Ba jkó Ignác v. bíró közönlötte az előadókat. A tanfolyam iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Részvénytársaságok szuprakóta adójának megállapítása. Kolozsvár. Saját tud. A legfelsőbb adóügyi bizottság most foglalkozott azzal a kérdéssel, hogyan kell megállapítani a részvénytársaság tulajdonát képező ingatlanok szuprakóta adóját, amennyiben már végleges határozat van ebben az ügyben? A döntés szerint igaz ugyan, hogy az egyenes adótörvény 55. szakaszának c. bekezdése szerint a részvénytársasági ingatlanok után nem kell szuprakóta adót fizetni, mégis, hogyha a szuprakóta megállapítására nézve valamely hatóság jogerős ítéletet hozott és ennek alapján a szuprakóta adót elkönyvelték az adózóadó-törzslapján, nem lehet többé adminisztratív uton intézkedni a már kivetett szuprakóta adó törlése iránt. A döntés száma 18485—938 szám.

Gyakorlati kereskedő tanfolyam Kolozsváron. Saját tud. Hirt adunk már arról, hogy az iparkamarák szövetsége gyakorlati kereskedői tanfolyamot szervez, amelyeknek végzettjei önálló üzletnyitáshoz megfelelő kezdeti tőkét és a jegybanktól hitelt kapnak. Az első ilyen gyakorlati szakiskola január elsején kezdi meg működését Galatiban. Az eddig jelentkeztettek száma 30 körül mozog. A kereskedőképző iskola tanfolyama kétéves. A Galaton jól bevált iskola után a második szakiskolát közelebből Kolozsváron állítják fel és az a kereskedelmi akadémia mellett fog működni.

Mezey János
(volt Janki Antal)
fűszer- és csemegekereskedés
karácsonyra

ajánl: mogyorót, mandulát, diót, mákot, mindennemű fűszer- és csemegeárut, bel- és külföldi bor, likör, rum, cognac, pezsgőkülönlegességeket.

versenyárakban

Oradea, Piaț Unirii 2
TELEFON: 32-60

POLYÁK ISTVÁN:

RÓMAI LEVÉL

Még egyszer az önellátás kiállításáról...

Róma, december hó.

Az asztalnál az önellátás kiállításáról beszélgetünk. A luxemburgi azt mondja rá, hogy humbug az egész. A svájci érdeklődik utána, az amerikai csak a bajusza alatt mosolyog és lesajnálja az egész európai konstellációt.

Érdekes, hogy a magát monopolizáltan műveltnek tartó nyugateurópai mennyire csak a saját világába zárkózik be. Ami ezen kívül esik, az számára semmi. Sokszor bántó ez az elvakult rövidlátás. Különösen azért, mert egyébként szeret élők s holtak felett ítélkezni. Neki az egész kiállítás semmi és csak úgy látatlanban. Igaz, az olasz szén és petróleum nekem is szegyet ütött a fejembe. De hát az önellátás gyakorlati értelmezése csak annyit jelent, hogy a „lehető legnagyobb függetlenség-re” kell törekedni. Így mondotta maga Duce. Lám csak, hiszen ott virítanak a statisztikai adatok. — Igen, a petróleumban elenyészően kicsi a termelés a behozatalhoz képest, a széntermelés is csak bizonyos hányada a behozatalnak. Viszont a kéntermelés Európa termésének 98 százalékát adja, a higany pedig 37 százalékát. Ott sorakoznak a többi adatok is. Bizonyára nem azért tárták fel a nyilvánosság előtt, hogy a kritikusok rájuk bizonyítsák a csalást.

Azt hiszem, van számszerű kimutatás a sóról is, de nem keresem. Elég látni a nevezetesebb bányák térképét, modelljeit és főképpen a tenger vízből való kivonás menetét. Az olasz sópárolás főképpen a gyarmatok tengerpartjain folyik. Itt ugyanis töményebb a tenger vize. Ezer liter tengervízből 27 kgr. sót vonnak ki és még vagy hatféle kisebbmennyiségű más terméket. Kifogyhatatlan gazdagság. Valóban nincs miért kételkedni a lehetőségekben.

A sóteremben az állami monopolizem sóalma és csomagolója működik. Itt árulják a friss pakkolást. Egy félkiló 85 centesimé. Elég drága. De ha elgondoljuk, hogy egy kiló közepes minőségű hús 10—12 líra, akkor még mindig olcsón szólnak az olasz gazdasszonyok.

Az igazi fajvédelem

Beléptem a félelmetesnek ígérkező terembe is. Kellemes családás. Semmi köze ennek a kiállításnak a „XX. század mythosához.” Bárán megnézheti a legfanatikusabb zsidó, vagy szabadkőműves is és fejét kell hajtania előtte mindenkinek, aki az értékeket nem pártállása szerint nézi.

„Mi gondozásba vesszük a 6 éves gyermeket és 20 éves koráig előkészítjük az élet harcára” — ez a felírás a kiállítás mottója. Azután folytatja a másik: „Örködni kell a faj sorsa felett, gondoskodni kell róla és pedig az anyaságnál és a gyermekeknél kell kezdeni a gondoskodást.”

Ezt a két jelszót illusztrálja a kiállítás anyaga. Az üdülőhelyek, kórházak, szanatóriumok nagy tábora. A munkáslakások, családi építkezések bemutatása. A gondoskodás felőle az egész nagy olasz népet. A napfény, a tengerpart, a levegő, a jól megérdemelt pihenő nem kevés kiváltsága, hanem mindenki számára elérhető.

A fajvédelem csarnoka mellett van az olasz ásványvizek és gyógyfürdők demonstratív felsorakozása. A kísérő füzet elárulja, hogy Olaszország 240 gyógyfürdőt — többnyire természetes melegvízzel — tart nyilván. Az ellenőrzött ásványvízforrások száma kétezer. Ezekben az istenáldotta helyeken épülnek az olasz nép számára az üdülőhelyek, kórházak és szanatóriumok. A propaganda-füzetek gyönyörű felvételekben mutatják be ezeket a helyeket.

A terem egyik oldalán nemzeti népviseletben öltözött leányok kínálják a sokféle ásványvizet a látogatóknak. Nem ingyen mérik és mégis sokan állnak a kis sátrak előtt.

A fajvédelemhez tartozik még a munka és a munkahelyek, főképpen a bányák egészségügye és biztonsága is. Meg kell vallanunk, bámulatraméltó itt is az elért eredmény. A por- és gázmentesítő álcok megvédik a bányászt a tárnák sokféle veszélyétől; a vízmentes, éghetetlen ruhák, mentőszerek és mentőszervezetek nagy sokasága is azt bizonyítja, hogy a bányák munkássáival nagyon törődnek. Érthető is ez, hiszen csak a széntelepek százhatszáz bányászt foglalkoztatnak.

Azt hiszem, az ilyen fajvédelemtől nem kell félnie az önző és kihaló kapitalistának sem és az érzélgős szólamokban megnyilvánuló ddemokráciának sem. Mert utóvégre az ilyen fajvédelem a nagyvállalatok, tőkecsoportok kebelén belül valósítja meg. Csak hogy a Montecatini-vállalatnak, a Breda Társaságnak, a Fiatnak nemcsak gyártelepe és munkástömege van, hanem üdülőtelepei, tengerpartja, családi bére és más hasonló intézménye.

„...non prepararsi e delitto...”

A modern olasz fegyverek, hadiszerek bemutatóját is idetelepítették a fajvédelem szomszédságába. Nem véletlenül, hanem kifejezett céllal. A mai olasz gondolatai szerint.

Egy élelapon találtam meg ennek a gondolkodásnak a világos kifejezését. Az olasz „cittadino” magyarázza a kisfiának a kiállítás látványait. Egyik oldalon eke, a másik oldalon hatalmas ágyú ástó torka. „Látod kisfiam, —

Önellátás vagy nem önellátás

Az önellátás gondolatának ma vannak lelkes hívei és elkeseredett ellenségei. Minden magatartás gyökerénél megtaláljuk az érdeket és a magyarázatot. Az bizonyos, hogy az Egyesült Államok a maga nyersanyag-készletével, nagy iparával és fejlett kereskedelmével nem fog az önellátás mellett kardoskodni. Az Angol Birodalom sem lesz az önellátás híve.

De a világ szegényebb országai, amelyeknek eladnivalójuk kevés és szükségletük aránytalanul nagyobb, feltétlenül arra fognak törekedni — akár hirdetik ezt, akár nem, — hogy a szükségletet mérsékeljék és lehetőleg a határon belül állítsák elő. Ha a szegényebb ország intézményesíti az állandó nagyarányú behozatalt, sokszor veszedelmesen függő viszony-

mutat rá az ekére — ezzel törjük a rögöt, ezzel pedig — és most az ágyura mutat, — a kártékony rovarokat hessegetjük el!”

Az bizonyos, hogy minden állam kormányzatának meg kell indokolnia a fegyverkezését, még saját polgárai előtt is, sőt talán azok előtt leginkább. Az olasz fegyverkezést bőségesen igazolja és indokolja befelé Etiópia, a spanyol polgárháború és most legújabbban Tunisz, Dzsiibuti. A kiállítás nem is erre törekszik, hanem annak a ténynek a megmutatására, hogy Olaszország erős és ezt az erőt önmagából termelte ki. Olasz fegyverrel, olasz anyag, olasz találmányok mindenütt.

Ez a terem talán a leggazdagabb és legkifejezettebb. Az előcsarnokában katona-szobor. Az olasz katona alvó alakja, feje alatt hátizsákja és fegyvere. Igen, — „ma még fegyverrel a fej alatt kell aludni, mint nemrég a lövészárkokban”, tehát állandó készenlétben. Mert ilyen a világ.

„Farsi della illusione è folia, non prepararsi è delitto” — vezeti tovább a gondolatot egy másik felírás. Ami igaz, az igaz; az olasz nép vezetői sem bolondságot, sem bünt nem követtek el a készületlenséggel.

A kőkor fegyvereitől kezdve a legmodernebb fegyverekig a különböző korok fegyvereiből, még a világháború idejéből is, csak tájékoztatásképpen van itt egy-kettő. A teljesen modern olasz felszerelés az abesszin háború és a spanyol vörösek elleni küzdelem felszerelése. Főcikk a repülőgépek, az ágyúk és a léghárító gépfegyverek. Itt van egy csomóban 15 bombavető egész gyilkos rakomány: 3 tonnás bomba. Vannak közöttük 100, 500, 800 kilósok. A legnagyobb három méter magas. A repülőgépre szerelt kis gépfegyverek valóságos műszer- és gépezet-labirintus körül gaskodnak kifelé. Fölöttünk egy teljesen modern bombavető terpeszkedik. A falakon köröskörül egy szó tízszor, százszor is megismételve: audacia — merészség. Igen, talán ez a mai fegyverek legfontosabb kelléke, a merészség. De amikor újra a napfényre jutottam innen is, inkább átvitt értelemben próbáltam a merészséget magammal megmagyarázni.

Igen, merészség az emberi szellemet, találmányt gyilkos fegyverekre pazarolni. Merészség, talán nagyobb, mint ég-érő Babel-tornyát akarni. Több, mint merészség: vakmerőség, Isten hosszantűrő jóságának a kihívása.

ba kerül szállítóival. Az Olaszország ellen irányuló gazdasági megtorlások megvetően akarták ezt éreztetni vele. Csodálkozunk még tehát azon, hogy a szükség mellett a sérteti büszkeség is táplálja az önellátás gondolatát?

Az életnek, az emberi kisebb-nagyobb közösségeknek is, egyébként törvényei vannak. Ez az élet olyan gazdag, drámasai olyan bonyolult rendszerű építettek ki maguknak, hogy politikai ítéletekkel megakasztani, hatalmi varázsszavakkal újra elindítani nem lehet.

Ahol az élet egészséges ítélete az önellátás mellett szól, ott kár minden előítélet felsorakoztatása. Ha az erdélyi magyarság például megrendezi a különféle szövetségek kiállítását, vajjon nem az önellátás kiállítása lesz? Természetesen, a kisváros és nagyvárosok zsidó nagykereskedői, a falvak zsidó szatócsai az „autarkia” ellen fognak hadakozni. Kinek van itt igaza? Ugy-e, hogy az önellátásnak. Ha azután Erdély keresztény magyarsága seregszemlét tart szellemi élete fölött, vajjon bizonyos értelemben nem fog-e önellátást hirdetni? Csak bizonyos értelemben, mert a szellem igazi kincsei közös emberi értékek. Olyan értelemben, hogy ne a zsidó üzleti szellem elgítse ki igényeit.

Különösen azért si, mert bőségesen van saját kincseshányja.

Legjobb tehát mindig higgadtan és a részletek megkülönböztetésével ítélkezni jelszavakká koplatott fogalmak fölött. Mert a fogalom, a szó mögött az élet kerül a bonckés alá. Az élet pedig gazdag, mérhetetlenül gazdagabb, minthogy sem egy puszta „igen” vagy „nem” könnyörtelenül keresztülgázoljon a valóságán.

NATHA,
HÜLES,
ELLEN
NEVRALGINE
JURIST

Bucuresti levél

*

Bucuresti, december hó.

Már megint a cukorkaüzleteket jártam Mikulás ajándékért és már megint írom a megrendelő levelet karácsonyfára való erdélyi szaloncukorért, mert Bucurestiben még mindig hiányzik ez az áru. És már megint nézegetem a játékaruházak kirakatait, aggodalmasan hasonlítgatva össze az árakat szerény költségvetési előirányzataimmal és ismét kezdődnek a készülődések, meghívások, tervezgetések a Szilveszter éjszaka méltó eltöltésére s már újból jön az újév, egyvel tovább ugrasztva az évszámot a kalendáriumban, amely oly ijesztő következetességgel és majdnem oly kétségteljes gyorsasággal mutat egyre nagyobb számokat, mint a gépkocsi taxamérője, mikor az ember mulatságról hajtat haza, s rettegve lesi a számok kéréllhetetlen növekedését.

Ismét itt az ünnepek hónapja; s a szél zúzásából, a kezem dermedéséből, az arcomra hulló esőszemek jeges hidegéből és az utca rongyosainak torzult arca fájdalmas remegéséből érzem, ha a naptárból nem tudnám is, hogy itt van a tél.

Istenem, már megint itt van és én már megint nem látom el magam idejében fával. Milyen szomorú volna ez, ha nem tudnám egészen biztosan, hogy számtalanon vannak e tekintetben sorsközösségben velem, sokkal többben, mint az idejekorán gondoskodók.

Ugye, kedves jó sorstársak, hányszor feltettük magunkban, hogy ezután a kora ős gyönyörű ragyogásában fogjuk szép száraz és olcsó fával telerakni pincénket és fánkamaránkat, s ime ez az esztendő megint meghozta a beismerést: hiába való volt a fogadkozásunk. Ismét megvártuk az esőzéseket, a fa megdrágulását, elázását a szállingó hóhelyektől sőt talán a vastag hótakorót is. Így gazdálkodik a szegényember.

Keveset okosodunk ebben az irányban. De nemcsak ős-hanyagságból, hanem ős-urizálásból, nagyzolásból is. Itt van például a mostanában divatosabbá vált bucaresti magyar közvacsorák esete, amelyekkel egyesületeink nagyon helyesen igyekeznek ápolni az együvé tartozás szellemét és egyuttal ébrentartani a termelő munkához oly nélkülözhetetlenül szükséges jövedélt.

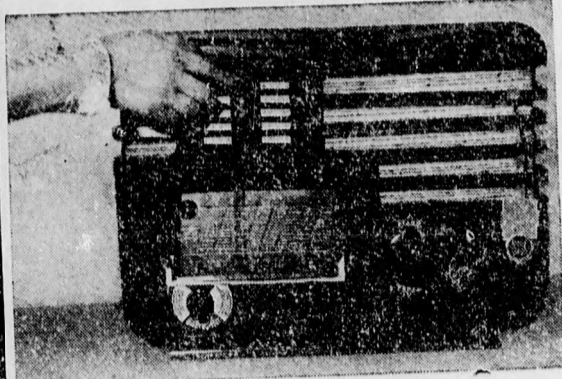
A németek már rég bevezették egyesületeikbe a gyakori társasvacsorázás rendszerét. S nagyon szerényen csinálják. Mindenki kap egy szafaladét kenyérrel, utána egy pohár sört és éjjel utánig jóízűen énekelnek, csevegnek, táncolnak fölé. Az egész nem kerül fejenként egy huszamba sem. S még az összejövetelt rendező egyesületnek is marad valami. Az már egészen nagyszabású társasvacsora a németeknél, ha a rendezőség harminc-harmincöt lelt követel egy terítékért. Ilyenkor a meghívásoknál és a teríték-jegyek eladásánál pontosan megjelölik az adag nagyságát, s megindokolják a hallatlan áremelést. Nemrégiben egy német család kapcsolt, hogy menjek el vendégléni az ő „szomszédság”-uk vacsorájára.

— Egy tál étel lesz, — mondották. — egy tizenhét centiméter hosszúságú kolbász és nyolc centiméteres hurka; melléje egy kanál krumpli és egy kanál káposzta. Azonkívül egy pohár sör. Az egész összesen 35 leibe kerül, amiből tíz lei az egyesületé, 25 pedig a vendéglőse, mellékkiadás nincs; a zenét patefon és rádió szolgáltatja ingyen.

Nem mentem el a szomszédsági vacsorára, mert ugyanaznap este egy magyar egyesület is vacsorált s innen nem maradhattam el. Az iskola nagytermében rendezték a lakomát, a diákokon konyhájának bérlője főzött — és ötvenöt lei volt egy teríték. Igaz: egy félliter bor is volt, s két fogásból állott, mert magyar ember csak nem vacsorázhatik egy fogást, de viszont a kolbász és a hurka hosszúsága nem volt olyan pontosan kimérve, mint a németeknél.

Akkor én felhasználtam ezt az egyesületi vacsorát arra, hogy agitaljak a társadalmi élet

Megváltoztak az idők! Ma már nem kell Mohamednek a hegyhez menni! A hegy jön Mohamedhez! — Egy gombnyomás és bármelyik világrész az Ön lakásában van. Próbálja ki

1939 típusu

szenzációs rádiókat!

BAZILLI-DEAK

Nagyvárad, Dr. Lázár Aurel-u. 1

TELEFON: 35-36.

Hamisított képekkel végigszélhámoskodták Amerika nagyszállodáit

Vagyont gyűjtött a hamis képek terjesztője

Newyorkból jelentik: Veszedelmes szélhámost lepleztek le Newyorkban. Egy modern és nagystílű bűnöző, akit egyébként Willy Rey-nek hívnak, valóságos vagyont gyűjtött képhamisításai révén, amelyeket esztendőnkön keresztül zavartalanul folytatott a hozzá nem értő képrajongó közönség megtévesztésével.

Willy Rey most is csak egy véletlen juttatta rendőrkézre. A rendkívül ügyes, művelt és a régi képekhez valóban kitűnően értő szélhámost képekhez közel tíz éven keresztül el tudta kerülni, ugyanis közel tíz éven keresztül el tudta kerülni, hogy megállapíthatóan összehasonlítható legyen a törvénnyel, illetve, hogy tettenérjék, mint képhamisítót.

EGY „KISEBB ÉRTEKŰ KÉP” ELTŰNIK

A rendkívül elegáns megjelenésű és behízelgő modoru szélhámosnak az volt a trükkje, hogy előre jelezte, az nagyobb szállodákba való megérkezését, tudomására adva egyben a szálloda igazgatóságának azt is, hogy néhány egészen nagyrterékű és ritka kép van a birtokában. Általában úgy állította be a dolgot, mintha Hollandiából néhány Rembrandt és a spanyol forradalmak következtében néhány eredeti Goya- és Greco-képet sikerült volna jutnia és ezekkel utazza most Amerikát.

Az Egyesült Államok különböző városaiban a bejelentés után érthető tisztelettel fogadták a magát műkereskedőnek és műtörténésznek mondó Willy Rey, aki egy-egy szállodában nyolc-tíz napot töltött. Mielőtt azonban eltávozott, majdnem minden esetben bejelentette, hogy a szállodaszobájában hagyott képei közül egy aránylag kisebb értékű kép eltűnt. Ez a „kisebb értékű kép” is minden esetben 1000—1500 dollárt jelentett, amit az előkelő szállodák, hogy elkerüljék a botrányt, kénytelenek voltak legalább részben kifizetni. Willy Rey ugyanis beköltözésekor mindig bemutatta az összes nála lévő képeket a szállodának, sőt a képekről irást is készítettek, így hát a titokzatos lopásokat akarva, nem akarva, tudomásul kellett venni a szálloda igazgatóságának.

Newyorkban azonban már Willy Rey megérkezése előtt értesítették a rendőrséget, hogy a legutóbbi években gyanúsán ismétlődnek a képiopások a szállodákban és mindig olyan esetekben, mikor Willy Rey érkezik meg az illető városba. Így azután az elegáns műkereskedő megérkezését Newyorkban már figyelemmel kísérték a detektívek és Willy Rey egyetlen lépést sem tehetett a városban anélkül, hogy utját ne ellenőrizték volna.

A szélhámós rajtaveszt és leleplezik

Hosszas megfigyelés után kiderült, hogy Willy Rey valóban foglalkozik képek eladásával, illetve vételével, ez azonban inkább csak „melléküzlet”. Főüzlete — képiopas. Pontosabban, hogy képei közül egyet ellopnak. Mondanunk sem kell, hogy a nyomozás során kiderült az is, hogy az ellopott képek megközelítően sem képviseltek olyan értéket, mint amilyent Willy Rey azokért a szállodának vagy kiállító helyiségeknek — mert az is előfordult, hogy onnan tuntek el — számított. Willy Rey birtokában valóban volt néhány rendkívül értékes kép, köztük állítólag Rembrandt néhány fiatalkori műve is, ellenben az „ellopott” képek kivétel nélkül nagyon ügyes hamisítványok voltak.

A nyomozás során az is kiderült, hogy ki készítette ezeket a hamisítványokat. A nagyszerű Goya-, Greco- és Rembrandt-utánezásokat egy Jack Smith nevű fiatalember „gyártotta”, aki valaha a müncheni festőiskolát végezte és valóban nagyrterékű festőnek indult. Ez a Jack Smith szövegkeltett Rey-vel erre az újzerű üzletre, amely abból állt, hogy Rey megtépedése után valamilyen városban Smith ellopta a saját maga által festett képeket...

Smith ugyanis mindig mint vásárló vagy érdeklődő jelentkezett Rey-nél, akit csakugyan sok

komoly műkereskedő keresett fel s az egyik képet mindig magával vitte.

Ezt a szélhámosságot esztendőnkön keresztül sikeresen folytatták, persze úgy, hogy miután a szálloda megtérítette a kárt, vagy legalábbis a kárnak egy részét, gyorsan továbbálltak, előzőleg azonban Willy Rey mindig följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen és az illető szálloda igazgatóját kérve meg, hogy ragaszkodjon a nyomozás lefolytatásához, illetve a tettes kézrekerítéséhez.

Most aztán kézrekerült a „tettes”, amennyiben Willy Rey szélhámosságát leleplezték, barátjának, Jack Smith-nek sikerült utolsó pillanatban egéruat nyernie és elmenekülnie a rendőrség kezei közül.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: TAMÁS BÁTYA KUNYHÓJA.
SCALA: TITOKZATOS TESTAMENTUM és VÉGE A VÁLSÁGNAK.
DORIAN: JÁNOS. Bús Fekete szindarabja.
CORSO: TAMARA.

német mintára való olcsóbbá tételének, demokratikusabb berendezésének a gondolata mellett. Hogy milyen sikerrel, azt az eredmény mutatta meg.

Pár nap múlva egy másik egyesület társasvacsorájára hívtak meg, ahol egy háromfogásos teríték egy félliter borral, ruhatárral, cigánnyal együtt személyenként százhuszonöt leibe került.

Már egyéb téren még fokozottabb hitartás mellett törünk pályát... Közeli a karácsony azokkal a kedves szokásokkal, amelyek egyforma erősen gyökereznek népi és vallásos

életünk hagyományában. Ki tud karácsonyt ünnepelel nélkül elképzelni? S ime, már megpendítették az eszmét, még a rádióban is, hogy ki kell irtani a karácsonyfa-állítás szokást, mert az évenként több tízezer fiatal jenyőfa elpusztítását eredményezi.

Nem hisszük, hogy a jenyő akár felnőt fakorában is tudhat szebb, nagyobb szolgálatot teljesíteni az embernek, mint akkor, ha fiatalon végezve, bár életét olyan kiváltságos szerep jut osztályrésztül, hogy segíthet még nagyobbá tenni a kereszténység legszentebb ünnepeit. (j. b.)

Háember

Jeta: Dallas Sándor

A felhő elrepedt a délutánban s a nap ferdén és sárgán tűzött ki a repedésen, mintha a felhő mögött kovácsműhely lenne s vidoron patkolnák benne jégpatkóra az égi lovakat. Szinte az ülő hangja is halott s kihunyított az égi műhely ablakán a szénláng.

Patkó, patkó,
Hat ló, hat ló.
A hat lónak jégpatkója
Bábaszöny rugatója, csinn.

Csupa fehér volt a falu, a határ, a fák, a telők, az ágasok, a kútak eresze, a galambdúccok és az ólakon a lé. Az éjjel betakarta a világot a hó, gyönyörű kedvével betakarta s nevetést araltott érte, leánymosolyt és kicsillanó fogakat. Hejnye, mintha virágot szórtak volna széjjel! Pedig egy szál virág se volt, csak csillogó fehérség s a kémények torkából leszállt a kristályos korom csípős szaga, mint a borigőz, vagy akár valami szerelemre ösztökélő szagos babona.

Első hó volt, hát beburkolódzott a falu s vidoron rágt a csillagot az új takaró alatt.

A Nyegle, a Csákek szolgálégénye ott állt az istállóablak mögött s nézett kifelé a hóra és a rikkantásokra. Olyan félígember volt csak, lapos hátú, hosszú kezű, vékony lábú és arcban fehér. Hektika bántotta vagy gyomorba. De orvos sose látta, nem is gondolt rá, hogy ilyen is van s mért van, nem volt bent a kommencióban, hát csak élt egyedül az emberek között a Csákek szolgálaként, mióta az eszébe tudta. Egyetlen barátjai voltak a lovak és a marhák, amelyeket gondozott, azon túl senki. De ezekkel az állatokkal nagyon jó megvolt s az ember csak úgy jutott eszébe, mint egy nagyon távoli hegyen egy nagyon távoli, egyszál fa.

Hát állt az istálló ablaka mögött az állatok párájában, nézett kifelé, szíve a szemében s szeme a friss kenyér nézése. A hó fehér fényt vetett az arcára s ettől olyan volt a homályban, mintha megdicsőült lenne. Hallotta a rikkantásokat s arca utánamosolygott a patlogó ritmusoknak, mint a fénynek a réjtelt vízei.

— Hó! — mondta magában. — Hó!

S csöndes szívében kedves gerjedelmek játszottak, mert naiv volt, mint a gyermek, sőt a játékos kutyánál is naivabb és egyszerűbb.

Állt az ablak mögött a gyermekleket dícsőítő fényben s nézte a hajcíhót kint az udvaron, mert a Csákek nagylánya, a Judit, a tornácán állt, derekán átkötött kendővel s három legény hógolyókkal dobálta. Az András, a Pali, meg az István. Kemény csata volt, a három legény serényen hajladozott s derekuk boldog és erős mozgása olyan volt a fehér havon, mint a vér pirossága. A lány nevetésének csengésével tele volt az udvar.

— Híresek! Jaj! Híresek!

Egy-egy hőcsomó el-el pattant rajta, szétporlott és ráfröccsent, a szolgálégény meg bent az istállóban a csatázók után játszott a mozdulatokat. Észre se vette, csak mozgott percekig, nevetett, ám egyszer csak rájött, hogy mit csinál ő itt, megszegyelte magát s abba hagya.

— Nol — mondta magának. — Csak nem járszom?

Leült, szál répaszeletet talált az ágya szélén s a szájába vette. Savanyú volt. De tudta, hogy az állatok szeretik, azért nem dobta el, hanem visszatette az ágya szélére, hogy este majd bedobja a takarmány közé. Ezt az egy kis répaszeletet.

Azán fölkel s maga se tudta miért, ettől a hótól lehozott nagy csöndben valami fájdalom támadt a szívében. Nem nagy, csak éppen mintha egy nagy marok csöndesen fogná a mellében a szívet. El volt ebben a fájdalomban, szép szomorú dolog volt, mint a füst, járt benne és most úgy volt, hogy nem hallotta kint a kurjantásokat, hanem csak a csöndet, amelyet a hó hozott le a végtelen égi magassá-

Ennyi maradt még az Állami Sorsjáték hátralevő három osztályára, amelyek húzása december 15.-én, január 15.-én és február 15.-én lesznek.

A 168.638 nyeremény, amely az Állami Sorsjáték UJ TERVE szerint kiosztásra kerül, a következőképp oszlik meg:

4 egyenként	6.000.000 leis nyeremény	24.000.000
50 egyenként	1.000.000 leis nyeremény	50.000.000
62 egyenként	200.000 leis nyeremény	12.400.000
522 egyenként	100.000 leis nyeremény	52.200.000
40.000 egyenként	3.636 leis nyeremény	145.440.000
40.000 egyenként	912 leis nyeremény	36.480.000
88.000 egyenként	228 leis nyeremény	20.064.000

MINDENKI MILLIOMOS LEHET. Épen ezért

UJITSA MEG MEG MA SORSJEGYÉT,

hogy résztvehessen a II. osztály húzásán december 15.-én. Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK UJ TERVE a milliók bő forrása.

gokból, s amely tele volt az ember fölszálló vágyával. Ez a nagy csönd körülvette, betakarta s úgy érezte, fönt van valami magaslaton, ahonnan látja: az egész világ milyen fehér. A menyegyeri kovácsműhely rápillant sárga fényvel s ettől olyan boldog lesz, hogy csaknem sikít.

— Ne add uram ilyen nagy rátában a boldogságot!

Leszállt a csoda a földre és áthatotta s ettől olyan lett, amilyenek még senkise látta.

Egy darabig ámuldott magában ezeken a változásokon, hogy egyedül volt, nagyon szomorú lett tőle s úgy érezte, hogy szólni kell a homályos istállóban valakinek.

— Szellőt! — mondta, — Szellőt!

A lovat szólította, amelyiket legjobban szerette. Odament hozzá, megfogta a nyakát s egy rongydarabbal törölgetni kezdte az állat testét, mert mindig ezt tette, ha valami gyöng-

FRANCIS JAMMES:

A HALASZAT

A zöld-világú víz alatt
Karcos halacszkák alszanak.

Meglátja lenn az óvatos
Halász, a tóparton tapos.

Egy kis giliszta egy szegény
Nyüvecske csúng a vesszején.

Belé kap hirtelen a pisztráng,
A torka főnnakad. Nem is rány!

S a lomha lankán elalél,
Alél, alél, alél a dél.

HORVÁTH BÉLA fordítása

géség, vagy fájdalom fölütődött benne. Mása nem volt, csak a ló. S míg törülgette, homályos agyában térdre bukott az élet, mert jó lett volna valaki mellette, akihez szólhat valamit. Egy ember. Talán az anyja, vagy egy vén béres, vagy akárki, akivel osztozhatik lélekben. Mind-egy. De senkise volt, hát a lóba ölte bele névtelen vágyódását.

A tehének szája ropogva mozgott, kérődztek s csöndesen nyelték a megrágott falatot. Ez olyan volt, mintha csöndes beszélgetés töltené be az istállót. A pára szállt, az alom korigva zörrent s a ló belefeküdt halk barátsággal a markába, míg törülgette, ráfújta a lélekzetét s apró boldogokat röhögött. Az ember meg végezte a dolgát s míg babrált az állat meleg testén, az jutott eszébe, hogyha most földje lenne, mondjuk, tíz hold, bent ülne a konyhában, paraszt tenne a pipájára s azt mondaná az asszonynak:

— Most kipihenik magukat a lovak.

Mert ez az idő a lovak pihenője.

Ezen soká elgondolkodott s míg a gondolai sugárzott rá, olyan érzése támadt bensejében, mintha megnyílt volna az ere valahol a mellében s a vére folyva el olyan halkán, mint az álom. Az istálló tartotta melegében az embert és párák beburkolták. Olyan magában volt most a világban, mintha egy feldobott kő lebegne visszahullhatatlanul a magas levegőben s képzelődne. Ez a magábanvalóság úgy fáj, mint a szorítás. Csak észlelte.

— Ó, — mondta sokára halkán sóhajtván

— az Isten tehetne valamit!...

De hogy mit, ki tudja azt?

Leült az ágyra, meggyújtotta a pipáját s míg szívta horpadó szájával, a lelke messze föl-

GDYNIA

Amerika Hajózási R.T.

rendszeres személy- és teheráruforgalom

Északamerikába és Kanadába

"BÁTORI" és "PILSUDSKI" új, modern motoros hajókkal NEWYORK-ig vagy HALIFAX-ig gyorsvonati jeggyel, vizumokkal, szállodával és a kikötőben való ellátással együtt 18.000 lejtől

Délamerikába

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires kikötőkig a KOSCIUSZKO és PULASKI nevű kényelmes gőzhajókkal jutányos árban.

1939-es NEW-YORKI világkiállítás:

rezerváltassa helyét az 1939 májusától rendszeresen NEWYORKBA induló társasutazásokra. Felvilágosítások és beiratkozások:

GDYNIA-AMERIKA LINIE

DE NAVIGATIE S. A.

București, Str. Poincare 39. sz. Telefon 4 22/31.

deken bandukolt, bottal a kezében s furcsa dalt énekelve, mint a vándor.

— De különös! — mondta. — Mintha mennek!

Ment a lelke s szívében furcsa, nagy erők kezdtek fájdalmasan csomósodni, álomból ébredő nyugtalanságok fölszakadtak s verték paraszti mellét, mint a kalapács. Csak észlelte a csomósodó erők verését a behavazott istálló nagy csöndjében s odaadta magát nekik.

— Valaki kellene — mondta. — Már valaki igazán kellene!

Ettől édes lett a szája s mosolygott. De ekkor hallotta, hogy léptek kopognak végig a tornácra, ettől megébredt és összeszedte magát. Kioltotta a pipáját és a takaró alá tette.

— Ferkó! — szölt be a gazda. — Befogod a lovakat s kíméssz az erdőszélre azért a kis ágért! Ha még hó lesz, ottreked.

Ott állt a nagy, családos ember, testével csaknem egészen eltakarta az ajtó négyzetét s erős, nagy, emberi biztonság áradt belőle.

— Mit csinálsz itt? — kérdezte.

— Pusmogok — felelt az ember. — Én is gondolkodhatok!

Leszállt az ágyról, vette a szerszámot, a lovak nyakába akasztotta és kivette őket a szekérhez. Az udvar szélesen terült el előtte — mennyi hely lenne itt! — s a házak hótól lepott, barátságos formája úgy megrohanta, mintha testek dülleszkednének neki meleg, nagy mellekkel s szorítanak benne a lélekzetet. Valahogyan ködön át látott mindent, kihajított az udvarról, lelkében óriásira nőtt a nyugtalanság a tágasságtól s a szíve az ismeretlen marokban újszerű szomorúságtól repesett.

— Mi van énvelem? — kérdezte fájo bensővel s a rét nagy fehérsége rettentő némasággal hallgatott előtte, mint a csönd emberi teste s tartotta magát szűzföhéren és a fagyban szinte melegen, mint a takaró. Ment rája. Baktattak az állatok udvaron s az egyik összeverte a patkóját. Ez úgy jött, mint valami zenélő játék, hogy hallgatni kellett szótlanul s míg hallgatta, feje keveset előrebillent s a csöndben valami nagy jószág szárnyaira vette és igen puhán szállt vele. Mint az angyal.

S ahogy így szálltak vele a gondolatbeli angyalszárnyak, egyszerre úgy tetszett együgyű lelkének, hogy valami álombeli faluból porosz-kál ki a szekérével az erdő felé, az egyik ló összeüti a patkóját, azok szólnak s mellette egy olyan tízéves forma gyerek ül a deszkán, a fia. Fején emberes süveg, lábán az ő csizmája lötyög neki, kis szűk télikabát van rajta, de az anyja jól bebugyoltálta meg kendőbe is, hanem a gyerek bontogatja a kendőt, a szeme néz végig, mint a virág és mosolyog, mert szeretné fogni a gyepelt. Ő meg mindezt látja, szívében angyali, csöndes öröm van s a szája sarkában szép, rejtett szeretet. Ugy tesz, mintha rá

akarna gyújtani, pedig csak tréfa s odaadja a gyerekeknek a gyepelt.

— Ne — akarja mondani — hajtsd egy kicsinyt, fiam, a lovakat!

Hanem nem ült mellette senki s úgy tetszett abban a pillanatban, hogy egy gyerek lebukik valahol az élet peremén s hull át a végtelen csillagok felé.

— Fiam — mondta föl fájdalmas szóval —, hogy lehet, hogy így elmerültél? S anyád hol van vajjon?

Valami hang támadt a torkában s föltetszett szemébe a tudatlan élet sirása, mint egy kis gömb fájdalomtól.

Ugy volt akkor, hogy megállítja a lovakat, leszáll s elmegy és megkeres valamit, amit érzett most a szívében, s amelynek meg kell az élő világban lennie. A fiát talán, akit így meglátott az álomban. De nem tette. Kiment, megrakta a szekert s míg rakta, úgy látta, hogy a fák olyanok, mint az emberek s csöndesen, de igen erősen, mint a ki nem mondott hang, énekelnek. Mintha valami távolodó után bocsátának hangokat s a rajtuk lévő hó súlya lenne az ének. Ezt hallgatta ott fájdalmas szívvel darabig s a hallhatatlan ének átjárta a mellet, mint valami templomi olajnak a szaga. Még állt keveset az erdő árado énekében s úgy érezte, arrafelé állnak a hangok, amerre a fia elmerült a világ valóságai mögé. Akkor felült a szekérré, megfordította a lovakat s elindult hazafelé. Az ágak leögltek a szekérről és seprővonalakat húztak utána a hóban. Ült csak a

ROMANTIKA

Selyemszárnyu szeleken száll a tűnő szerelem.

Aranypora rámpereg — s könnyű fátlyán át szemed,

felém csillan csábitón. Szívemet most ámitom —

és e csodás estelen ölembe hullsz — testtelen.

Álomcsókod edesebb életemnél. Szép kezéd

becéz. — Boldog pillanatt! — S elgyöngyözöl, — mint a hab.

HORVATH IMRE

* Székrekedésnél és emésztési zavaroknál, valamint az ezekkel kapcsolatban fellépő vértódlásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál és általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors, biztos, alapos és mindig kellemes. Kérdezze meg orvosát.

deszkán, a gyerek most már nem ült mellette s szeme rideg volt és üres, mint egy elcsúszott, kőbor farkasé. Megvágta a lovat, a szíve elkeményedett s arcán a hús olyan lett, mint a kőreg.

— Az Isten — mondta magában — lehetne kegyelmesebb!

Hazament, kifogja sötét arccal a lovakat s meg se takarította őket. Lerakódott s komor súlyok nehezdedik az életén, mintha láthatatlan métermázsák nyomnák. Megette a vascsoráját, aztán üveget keresett, fél liter pálinkát vett magának, meggyújtotta az istállóban a lámpát, leállította az üveget maga elé s most olyan egyedül volt, mint egy roppant orom, amelyet belepött a jég.

— Zbogom! — mondta rekedten oroszul, mint a háborús foglyoktól tanulta s inni kezdett.

Ült ott, szemei behorpadtak a szeszől s azt gondolta: jó lenne, ha most huszan lennének körötte s énekelhetnének. Ha most ülhetne a szekér deszkáján s mellette a fia. Ha most hallhatná, hogy egy család lélekliz körülötte. Vagy a gazda erős mellének nekifeküdhetne s bírkózatnának emberszakadásig. Ha megemelhetne egy zsákot iszonyú erővel s tölthetné a szemet a malom garatjába, mert kell otthon a kenyér.

De egyiket se tehetné.

Akkor megfacsarta a szívét a szomorúság s elgyöngült.

— Édesanyám! — mondta csöndesen. — Hazamennék!

Ilyen szava se volt még sohasem. Ült ott összeesve.

— Ejnye! — mondta dadogva. — Ejnye! Földáll!

Sirt. Aztán egyszerre meglátott valamit, fény támadt az arcán, kiment, lapátot fogott s Isten tudja, lelkének milyen parancsától, egy hőembert csinált magának az istálló előtt.

Az ég meg kitisztult felette s a csillagok úgy néztek rá a roppant távolságokból, mint a szemek, melyek nézik az emberek dolgait.

Most tartották meg Németországban a „nemzeti szolidaritás” ünnepét, amikor országszerte a téli segélyakció javára gyűjtöttek. A gyűjtés eredménye csaknem 15 millió márka volt, 70 százalékkal több, mint a múlt évben. Ezek a képek Berlinben készültek, ahol ösmert művésznők és művészek is résztvettek a jótékony akcióban. Egyik képünkön Horn Camilla, (gyűjtőperselyvel), a másikon (egy sörös szekéren Hörbiger látható, amint trombitál.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Mascagni — hetvenötéves

— Amíg a „Parasztbecsület” eljutott a világhír —

A sikert nem adják ingyen. Erősen meg kell dolgozni érte. A művészi érvényesülést pedig különösen sok fáradság, nem egyszer szenvedés és könny előzi meg. Pietro Mascagni, a nagy olasz zeneszerző, akinek hetvenötödik születésnapját most hódolattal ünnepli a zenei világ, aránylag fiatalon, huszonhétéves korában már régebbi ismert volt. Irigység tárgya volt rengeteg ember szemében. Világsikerét azonban szintén sok küzdelem, nélkülözés és szenvedés előzte meg.

Szegénysorsú családból származott s a milánói konzervatóriumban mások támogatásával végezte zenei tanulmányait. A kegyelemkenyer azonban nem jelentette a függetlenségért és szabadságért lelkesülő fiatal embernek. Otthagyta a konzervatóriumot, még mellette befejezte volna tanulmányait és Forli színházigazgató társulatához szerződött másodkarmesternek. Forli társulata operetteket adott elő, Mascagni lelkében pedig nagy zeneszerzői vágyak égtek már akkor.

— Jó ember vagyok, legalább is annak tartom magam — mondta életének erről a korszakáról Mascagni — de abban az időben mégis azt kívántam, bár csak betegednék meg, nem súlyosan, csak egy kis időre az első karmester, csupán annyira, hogy ne tudjon dirigálni. Akkor majd én megmutathatom, hogy milyen tehetség lapang bennem.

Mascagninak ez a kívánsága Pármában teljesült be, ahol rendkívüli nagy sikerrel vezényelte Lecocq: Szív és kéz című operettjét. Forli társulata azonban anyagi bajok miatt rövid idő múlva feloszlott. Mascagni állás nélkül maradt s mivel a napi öt líra, amit Forlitol kapott, éppen csak megélhetésére volt elég, nagynehezen tudott csak annyi pénzt szerezni, hogy szüleihez hazautazhassék Livornóba.

Itt töltötte a nyarat és az ősz szűk családi körben a közben dolgozott operáján. Forli is ezert valahonnan pénzt és új társulatot szervezett, amelynek első karmesterül Mascagnit hívta meg, ezúttal már hét líra napi tiszteletdíjért. Mascagni boldogan fogadta el az állást és jelentős sikerrel kezdte meg karmesteri működését a nápolyi Fondo-színházban. A társulat eléggé népszerű volt s előadásait szívesen látogatta a közönség. Egyik vasárnap délután a Satanella c. operett került színre. A táblás ház lelkesen tapsolt minden énekszám után s egy áriát meg akart ismételtetni. Mascagni kimélni akarván a színeseket, akiknek este is énekelniök kellett, nem ismételt, hanem tovább vezényelt. Erre hihetetlen lármá futyulás tört ki a nézőtérben, a következő pillanatban pedig különböző tárgyak repültek a karmester felé. Mascagni jobbnak látta leinteni a zenekart és az áriát megismételtetni.

Operettek vezénylésével teltek az évek. Közben dolgozott Mascagni a Ratchliffen, étvágya változatlanul jó volt, pénze pedig mindig kevés. Igen sokszor nem tudta csillapítani éhségét, mert még makarónira sem teltett. Legtöbbször pedig makaróni volt az egyedüli tápláléka. Maresca igazgató társulatánál működött, amidőn nagy anyagi gondjai már kissé szűnni kezdtek és legalább minden nap jól tudott lakni. Azt hitte, hogy révbé érkezett. Cerignolában különösen nagy szeretettel fogadta a polgárság a társulatot. Mascagni összeharagkozott az ottani előkelőségekkel, a polgármesterrel, orvossal, gyógyszerészszel és a többiekkel, beszélt nekik terveiről és abszurdjaikról. Azok érdeklődéssel és szeretettel hallgatták, de őszintén meg is mondták neki, hogy a folytonos vándorlás és utazgatás közben sohasem fog elkészülni a Ratchliff, amelynek a kéziratát, egy kis táskában mindig szobájában őrizte a fiatal karmester.

Mascagni ekkor arra gondolt, hogy zongorarecék adásából él majd meg. Az ottaniak biztatták, hogy tanítványokról gondoskodnak számára, hagyja ott a színházat. Javában tartottak a megbeszélések, amidőn Maresca igazgató közölte Mascagnival, hogy társulatával másnap Siciliába utazik. Mascagni le akarta erről beszélni. Szó szót ért s a végén az igazgató és a karmester összeverekedtek. A színház tagjai alig tudták őket szétválasztani s Mascagni évekig a karján viselte volt direktora foga helyének a nyomait. Az utolsó előadást azonban mégis végigdirigálta a kötelességtudó Mascagni, aki már ekkor megállapodott a polgármesterrel, hogy megszöktik a társulattól. Előadás után jelentéktelen értékű tárgyait, ruházatát és ami fű, a Ratchliff kéziratát egyik pártfogójának a lakására vitette, előadás után pedig fagyos téli időben, rázós kocsin ment feleségével együtt a polgármesternek Cerignolától mintegy hat kilométerre fekvő szőlőjébe, Pusztaszalmán, a présházban töltötték az éjszakát. Két nap múlva aztán megkapta az értesítést Mascagni, hogy a társulat, majd pedig Maresca igazgató is elutazott. Erre feleségével együtt visszament Cerignolába.

A folytonos utazgatás és vendéglői élet után mindig vágyott Mascagni a nyugalmas otthoni légkörre. Most, hogy végleg megtelepedett Cerignolában, lakást rendezett be. Az ottani bank ötszáz líra személyi hitelt folyósított neki pártfogóinak a jóállására. Boldogan és aránylag nyugodtan élt Mascagni Cerignolában. Reggeltől estig tanított s néha komponált is. Néhány jelenet híján teljesen befejezte a Ratchliff-et.

Érezte azonban, hogy nem ezzel a művével, hanem egy más alkotással kellene először a nyilvánosság elé lépnie. Már ekkor ismerte Verga parasztdrámáját, a Parasztbecsület-et s ez a téma sokat foglalkoztatta. Kérte íróismerőseit, hogy dolgozzák át neki a drámát operaszöveggé. Rocco Pagliera, akinek a legnagyobb bizalommal fordult, kijelentette, hogy csak kézzézfizetés ellenében vállalja a feladatot. Targioni szintén nem akarta vállalni a munkát, de végre mégis ráállt, hogy jogdíjrészesedésért megcsinálja a szöveget. Nem is járt vele rosszul.

Amíg a librettóra várakozott Mascagni, folyton a téma foglalkoztatta, különösen a drámának az a része, amikor Turridut megölik. Egyszer sétaközben eszébe jutott a zenei megoldás, a szűkített septimában felfelé haladó motívum. Feljegyezte jegyzőkönyvébe és boldogan ment haza. Az opera végének a zenei témája megvolt, csak a többi hiányzott még a librettóval együtt. Végre

Nagyszabású ünnepség keretében, a Jézusfaragó ember előadásával ünnepli meg fennállásának hetvenéves jubilumát a székelyudvarhelyi Székely Dalegyület

Székelyudvarhely. Saját tudósítónktól. Jubileumi ünnepségre készül a székelyudvarhelyi Székely Dalegyület. December 11-én megalkulásának fennállásának és működésének hetvenéves örömmünepét üli. Az ünneplésből nemcsak a város és vármegye közönsége kér részt, hanem eljönnek a szomszédos vidék dalárdái is, hogy a ritka évforduló alkalmából dalos testvéri szeretettel köszöntsék az ország-rész ez egyik legrégebbi és legtöbb babérral koszorúzott dalárdáját.

A székely anyaváros büszke kulturális egyesületeire, amelyek mostoha körülmények között, nehéz időkben is odaadással, lelkesedéssel szolgálták a közművelődésnek, az elmék kiművelésének s a lelkek nemesítésének magaslatos ügyét.

De büszkeségéből, elismeréséből vasárnap a legtöbbet juttat a Székely Dalegyületnek, nemcsak azért, mert egyike a város legrégebbi egyesületeinek, hanem azért is, mert a dal-kultúra ápolásával egyrészt jelentős lépésekkel vitte előbbre a székely anyaváros közművelődésének, a lelkek harmonizálásának, összesimulásának ügyét, másrészt pedig a versenyeken való nagyszerű szereplésével, bámulatból keltő, nagyszerű teljesítményeivel nagyban erősítette a székely név megbecsülését is. Hogy a Hargita alatt fekvő kis metropolisz, a székely Athén neve ismertté lett, azt elsősorban a derék, fáradhatatlan székely dalosoknak lehet köszönni, akik a dal szárnyalásával, a magyar

megérkezett a szövegkönyv első része, a bevezető kar. Mascagni elhatározta, hogy ébrestő órát vesz s hajnali háromkor kel, hogy művét dolgozni tudjon. Felesége hozzájárult a rendkívüli kiadáshoz. Az első éjszaka mégsem lett semmi a munkából, mert ekkor született meg Mascagni első gyermeke, a kis Mimi. A munkát azonban a délelőtti órákban mégis megkezdte a zeneszerző és még aznap befejezte az első kórust. Pár hónap alatt el is készült a mű, amelyet a Sonzogno-féle pályázatra küldött be a szerző. Képzhetők, milyen nagy volt a boldogsága, amidőn értesítették, hogy műve megnyerte a díjat s a kiadótól mindjárt ötszáz líra előzetet kapott, hogy Rómába utazzék.

A Parasztbecsület elindult világhódító útjára s Mascagni egy csapásra ismeretnevű zeneszerző lett mindenütt, ahol operákat játszanak. A nyomor napjai véget értek. Kezdődött a gondtalan, nyugodt élet. Elkészült a Ratchliff is sok más társával együtt, de egyiknek az értéke és sikere sem közelíti meg a nélkülözés és gondnok napjaiban készült Parasztbecsületét.

Szenvedéseim majdnem 20 év-tartottak...

írja többek között Olariu János Cluj, Str. Petrovici 7., majd folytatja:

...a hosszú éveken keresztül nagy gyomorfájdalmaitól hála Istennek és a Gastro D. orvosának, valahára teljesen gyógyult állapotban írom e pár sort, habár megkésem, de a köszönetet tartozom. Szenvedéseim majdnem 20 év-tartottak, a sok orvos és diétázás utolsó időben már nem használt semmit, míg az újságban olvastam a Gastro D. cikkeket, magam is vettem 1 üveggel, melynek használata után már éreztem javulást és így még 3 üveggel vettem, melyeknek használata után teljesen egészségesnek érzem magam, fogyaszthatok bármilyen ételeket. Ismétletlen mondom köszönetet Gyógyszerész urnak és a Gastro D. gyógyszernek...

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Cseászár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

nóta égi varázsával mindenütt hódítottak, mindenütt diadalt arattak. Hetven év alatt hány-szor fértöktek a szívekhez, hány-szor voltak első a versenyekben, hány-szor tértek otthonukba babérkoszorúzottan, az mind meg fog újulni a vasárnapi jubileumi díszközgyűlésen az egyesület most megírt történetében. S amikor ez a sikerekből gazdag történet elvonul a hallgatóság lelki szemé előtt, hálás kegyelet emlékezése övezi az alapítókat s kitörő lelkesedés közönti a mostani lelkes vezérkart.

A székely anyaváros közönsége megköszöni azt a fényt, azt a ragyogást, amelyet ez a hetven évét ünneplő egyesület reá árasztott s az önzetlen, derék és sohasem csüggedő dalosokat buzdítja a további lelkes munkára.

B. L.

A Székely Dalegyület december 11-iki jubileumi ünnepségének műsora ez: Délelőtti ünnepi istentisztelet valamennyi templomban a dalkarok részvételével. A vendégdalárdák megvendégelése, a zászlók feldíszítése. Majd díszközgyűlés keretében díszhangverseny a Bukaresti szálló nagytermében. A díszhangversenyen a brassói Magyar Dalárda, a Segesvári Kaszinó Vegyeskara, a Gyergyószentmiklósi Férfikar, a Doina Românească, a Székelyudvarhelyi Ref. Dalkör, Szombathelyi Dalkör, Szentimrei Földész Dalárda, Bőgőzi, Farcádi, Hodgyai Ref. Dalkarok és a jubileumi Székely Dalegyület hangversenyznek. A díszközgyűlés és hangverseny után közbéd. Este 9 órakor díszelőadás. A Székely Dalegyület műkedvelői előadják Nyírő József Jézusfaragó ember című havasi drámáját.

Asszonyok dolga

Mit vegyünk karácsonyra?

Veszedelemesen közeledik a karácsony. A tél fagyának, hónapok jégnek — még hirtelen sincs, Mikulás napja, a langyos eső és locs-pocs jegyében köszöntött be, de azért, ki tudja, talán fehér karácsonyunk lesz az idén s a csilingelő szánkák és a csörgő korcsolyák csengése-bongása is emelni fogja majd az ünnepi hangulatot. Egyelőre még három hét van karácsonyig s van is idő arra gondolni, mivel lephetjük meg kedveseinket, hozzátartozóinkat?

Természetesen annak, aki emeletes házat vagy magánvillát vehet kriszkindlira a feleségének vagy a gyerekének, nem okoz gondot az ajándékozás kérdése. Eszembe jut erről Varsányi Irén, a néhány év előtt elhalt nagy magyar színésznő esete. Vele történt meg, hogy egy karácsony előtti napon az urával együtt ment el hazulról. Ahogy kiléptek a körüli bérpalota kapuján, Varsányi Irén figyelmeztet- ti a férjét a kapu előtt álló gépkocsira:

- Nézd, milyen gyönyörű autó!
- A férj mosolyog:
- Tetszik?
- Nagyon!
- Akkor ülj be. A tied.

És Varsányi Irén csak nehezen tudta elhinni, hogy a férje ezzel az autóval lepte meg.

Természetesen ilyen pazar bőkezűsége nem igen telik az erdélyi bugyellárisoknak. Ezért szűkebb keretek között kell szétválogatni az ajándékozgatás közben. De lám, ahogy szétválogatunk: egyszerre kitágulnak a szűk keretek, mert épp az erdélyi művészi ipar tömördek ajándéknak alkalmas tárgyat készít. Az obligát szappan és manikűr készlet helyett mennyivel szebb és kedvesebb a székyei majolika, varrottas vagy szőnyegek közé alkalmas szépszővű „cseregge”, uriszobába a művészi intarziás fahoboz cigaretta, vagy szivartartó; s ha apróbb dolgot akarunk, a székyei művészet tömördek bá-

jos, finom, művészi fagurát produkál, amiket akár vitrinbe is be lehet tenni, szint, üdéséget adnak az otthonnak.

Természetesen, vannak, akik nem szeretik a népművészetet, (a magunk részéről ugyan ezt lehetetlennek tartjuk, de azért akadhatnak ilye-

Magyar Uriasszonyok Lapja

Szépirodalom. — Művészet. — Divat.

Modern kézimunka és gyermek-lap melléletek megjelentek havonta háromszor.

Komoly irdeklődők kérjenek a legszebb magyar folyóiratból ingyen mutatványszámot, ha három példányos mutatványszámot óhajtanak, 9 le, érték postabélyeg becsületes kerem.

Megrendelési hely: **TÖRÖK JÁNOS** Nagyvárad Oradea, Căsuța poștală Nr. 47.

nek is), ezek részere is sok ötletes és nem is sok pénzbe, kerülő ajándéktárgy található színes kerámiák, bördiszmütárgyak, műtövs holmik között, hogy a virágfélékről, szoba-délnővényekről ne is beszéljünk.

Össze lehet természetesen kötni az ajándékozást a praktikussággal is. Ezt jól tudják amugy is az erdélyi családok s egy csinos, szép szállal, nyakkendővel, zsebkendővel, tölőtollal, s hasonló dolgokkal olcsó pénzzel sok öröm szerezhető.

Mi szívből kívánjuk, hogy minél több erdélyi családnál legyen kellemes az idei karácsony s a feldisztatott fenyőfa alatt ne csak egy stancolt sült gesztenye s egy csomag Plugar cigaretta legyen az ajándék. (—ella).

A konyha körül

TIROLI BORKOCH

A felfújtak és kochok között az a különbség, hogy a felfújtakhoz besamelt használunk, a kochokhoz pedig nem szabad besamelt, vagyis tejpépet használni. Nálunk ez a tirolji borkoch (Tyroler Weinkoch) teljesen ismeretlen térsz. Hozzávalók: friss tojás, 14 deka cukor, 10 deka pörkölt, reszelt mandulabél, 10 deka piszkótámasza, kevés tört fahéj, kevés reszelt citromhéj, 2 deka burgonyaliszt, 1 pohár fehér bor, 12 deka cukor. A 8 tojás sárgáját öblös porcellántálban 7 deka porcukorral habosra keverjük. A reszelt mandulát, a piszkótámaszt és burgonyalisztat egy iv papírosra jól összevegyítjük. A 8 tojás fehérjéből kemény habot verünk és habverés közben a megmaradt 7 kg. porcukrot elkeverjük a habosra kevert tojássárgákkal, végül hozzáadjuk a reszelt citromhéjat, a fahéjat és a mandula, piszkótámasza és burgonyaliszt keveréket. Ezt a tészta-masszát vajjal kikent, tűzálló porcellánedénybe töltjük és közepmeleg sütőben lassan megsütjük. A fehérbort a 12 deka cukorral felforraljuk és külön eszében adjuk a koch mellé. A receptben előforduló pörkölt, reszelt, mandulabél egy készítmény, hogy a mandulabél forró vízben megabáljuk a héját lehuzzuk, majd tepsire szórva, a sütőben világosbarnára pörköljük s azután megszelejük.

MOKKASZELET

Hét tojás kemény habjára tizenkét és féldeka cukrot, tizenkét és féldeka lisztet és a hét tojás sárgáját keverjük. Vajjal kikent, liszttel megszórt tepsibe kisujjnyi vastagon öntjük, gyenge tűznél megsütjük. Ha kihűlt, megtöltjük az alábbi krémmel. Három tojás sárgáját negyvenöt deka cukorral és négy evőkanál erős fekete-kávéval sűrűre főzzük, kevergetve kihűtjük és peleteszünk husz deka elhabart vajat. A megtöltött süteményt kivülről kávé-mázzal vonjuk be.

DIÓSKORONGOK TEAHOZ

Hozzávalók: 25 deka vaj, 25 deka liszt, 15 deka darált dió, 12 deka vaníliás cukor és reszelt citromhéj. Mindezt minél gyorsabban összegyurjuk és 35 percig a kamrában pihentetjük. Ez idő elteltével vékonyra kinyújtjuk, fánkszagatóval kiszurdaljuk, világosra megszelejünk és még melegen porcukorral jól behintjük. A tepsit nem kell kikenni.

A sport kézimunkája

A küszöbön van már a tél, sőt a magasabban fekvő vidéken le is esett már az első hó — készülhetnek az új téli sportruhák. Az idén amugy is nagy divat a kötött és horgolt ruhák készítése és a kötöttruha igen alkalmas sportcélokra is.

És nincs festőbb látvány sem jelen, mint a végtelen havas fehérségben tarkáló színes szikszium. A sportholmik legdiva-szebb és legpraktikusabb anyaga a gyapjú. Minél vastagabb és durvabb kötésű és szövésű az anyag, annál divatosabb. Sikosztum nagyon sokféle van, az anyaga is igen változatos. A nadrág anyagának leginkább a víz- és strapaálló, sűrű szövésű bódénanyag felel meg. Színe lehet sötétkék, barna, bordó, sötétzöld és fekete. Ehhez hangoljuk aztán a mellény, kabát, stb. színeit is. Színe lehet fűzöld, homokszín, piros, szürke, sárga is, attól függ, milyen színű a nadrág. A sapka, a sál, a kesztyű és a cipőből kihajló meleg sportharisnya színeinek összhangban kell lenni. Így izléses és elegáns. A kötött vagy horgolt gyapjumellényeket legtöbbször a düftinkabátka alatt viselik, meleg gyapjusálal kiegészítve öltözkétek.

A sífelszerelések elmaradhatatlan kellékei még a jó erős bőrből készült cipő, meleg sportharisnya tarka, színes gyapjuból kötve, a babykesztyűk mintájára készült színes, meleg síkesztyű és az úde tarka gyapjusál.

Finn női típus.

* Akinek a vérnyomása magas és szív működése rendellen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomor- ra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

Felszín — 140 leiért

vagy:

az arcszín szimfóniája

A vasárnap pihenésre való és nem bosszankodásra. A magamfajta embernek egy jó könyv, vagy valami szép, színes, tartalmas folyóirat jelenti a legteljesebb pihenést. Olyan megnyugtató nagy szellemek, mély elmék gondolatai felett tovább gondolkodni s olyan lélekvidító szép képek nézegetése közben gondolatban végigutazni a világon. Egy tartalmas képeslap böngészése közben szinte érzi az ember trópusok melegét, világvárosok forgatagát, tengerek hullámverését.

Epp erre gondoltam minap egy esős vasárnap délután, amikor a klub újságos baya friss képeslapot tett elém. A címe hangulatomhoz meglepően illett. Ugyanis a díszes, aranyozott borítékon ezt olvastam: *VOGUE*. Ez magyarul körülbelül annyit jelent, hogy hullám, az érteleme azonban inkább a *felszínnek* felel meg. Ösztönszerűen végiglapoztam a százharminckét oldalas karácsonyi számot s vasárnapi nyugalmam fokról-fokra, vagy stilszerűbben, oldalról-oldalra változott át bosszankodássá.

Sokan kérdezhetik magukban azok közül, akik a Vogue lelkes böngészői, mi bosszankodni való lehet az ilyen gyönyörű lap fölött, ami a legfinomabb krétpapíron készült, művészi rajzokkal és színes képekkel illusztrálva. Hát éppen ez. A drága papír, a finom nyomdafesték, a művészi rajzok, amik csak arra valók, hogy a női hiúságot kielégítsék. Mivel bevett a nagy francia lap a Patou és a többi híres divatcégek reklámlapja s az első oldalától az utolsóig hirdetésből áll. De milyen hirdetések- ből!

Felforr az ember vére, ha végignézi egy ilyen lapot. Már az első oldalon kezdődik ez az indokolt vérforrás. Ennek a számnak például 140 lei az ára. 140 leiből egy hétig lehet ebédelni, sőt, szűkebbre fogva a nadrágszíjat, még vacsorára is maradhat belőle. Abból a rengeteg pénzből pedig, amibe egy ilyen „ünnepi” szám kiállítása került, családok élhetnek meg hosszú időn keresztül. És ez a tömördek pénz, idő, munka miért? Hogy a lap címének megfelelően a felszínesek, a csak hiúságokra gondoló érdeklődését kielégíthessék. Mert ami egy ilyen Vogue-ben van, csak a felszínen lebegők, az üres, tartalmatlan élet élők „igényeit” elégítheti ki. A rengeteg divatkép között egyetlen egyet sem találtam, amit igazán komoly és elegáns nő magára venne. Ezek az „új divatesodák”, amik a dedványaink idején volt női divat lekopírozásai, semmiképpen sem alkalmasak a mai élet komoly lüktetésében élő dolgozó nők, vagy otthonukért munkálkodó családanyák s úrilányok számára. Igaz, hogy ezek nem is igen forgatják az ilyen „lapokat.” Van aztán a divatképek mellett rengeteg hirdetés (több mint divatkép), amik szívhezszóló; költői lendületű szövegekkel s megfelelő illusztrációval kelletik a különféle ajakruzsokat, körömlakkokat, szempillafestékeket s egyéb szépítőkellékeket. Egy püdergyáros reklámja például azt írja, hogy „az arcszín szimfóniája” található fel az ő raktárában. Milyen bübajos! Az „arcszín szimfóniája...”

Lehet, hogy egy ilyen nővilág szédítő lap kenyeret ad szegény költőknek, akik a „szimfóniákat” szállítják a cégeknek; lehet, hogy szegény rajzolóknak élnek meg e reklámok készítéséből, de az is tény, hogyha nem volnának a Voguekhoz hasonló hiúságnövesztő reklámlapok, kevesebb volna a léha és üres nő, kevesebb volna az erköletelenség, mert a női ösztön visszatérne a mélység és komolyság, a tartalmas szépség áhításához s nem a habtarajon, illetve a felszínen keresné az érvényesülést és boldogulás lehetőségét.

Ezek jutottak eszembe, míg a Vogue-t forgattam. De soha többet nem veszem a kezembe.

H. Ö.

LEGUJABB

Daladier győzelme nagy fordulat a francia belső és külső politikában

Az új kormánytöbbség lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt

Párizsból jelentik: A Daladier-kormány a képviselőházban csatát nyert. Az éjszakai ülés során kialakult az új nemzeti irányzatú többség. A radikális párt, valamint a középpártok és a jobboldal pártjai zárt sorokban csatlakoztak a miniszterelnökhöz. Az új ellenzék a kommunistákból, szocialistákból, valamint a radikális párt és a Szociális Unió tíz disszidens tagjából áll. A hajnalban történt szavazás új belpolitikai kísérlet kiindulópontját jelenti. Daladier beszédében világosan kifejezésre juttatta, hogy az új politikai kísérlet alapját a kommunizmus és a bomlasztó

forradalmi erők ellen irányuló éles küzdelem fogja alkotni. Nem vetette föl nyíltan a többség átalakításának kényes kérdését és igyekezett megkönnyíteni a mérsékelt baloldal számára az átcsoportosulást. Az új többség Daladier beszédének hatása alatt önként alakult ki és lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt. Daladier győzelme belpolitikai téren lehetővé teszi a pénzügyi és gazdasági talpraállítás nagy művének befejezését, külpolitikai téren pedig azt jelenti, hogy a müncheni békepolitika szelleme továbbra is érvényesül a francia diplomácia vonalvezetésében.

A lengyelországi ukránok törvényjavaslatot terjesztettek elő területi önkormányzatuk érdekében

Az ország egyharmadrésze lenne az ukrán tartomány. — Összefüggésbe kerülne a megalakulandó új ukrán nemzeti állammal

Varsóból jelentik: A lengyel képviselőház pénteki ülésén 15 ukrán képviselő indítványt nyújtott be Halics és Volhinia vidékének területi önkormányzatai érdekében. A megjelölt terület egész Lengyelország harmadrészét foglalja magában: Stanislaw, Tarnopol, Volhinia vajdaságokat, továbbá Lemberg és Polemia vajdaságok legnagyobb részét, Krakko, Lublin és Bialistok tartományok egyes részeit, amelyeknek lakossága több mint kilencmillió. Az ukránok indítványa szerint ennek a vidéknek külön tartománynak kell lennie. És hivatalnokai valamint ott állomásozó csapatjai csak a megjelölt területekről származók közül kerülhetnek ki. Külügyi honvédelmi és pénzügyi politikájában az autonóm ukrán állam alá legyen rendelve.

Az ukrán indítvány egész Lengyelországban nagy felháborodást keltett. A lapok hangoztatják, hogy Lengyelország ezeket a területeket véres harcok árán szerezte meg és az utolsó csepp vérig meg is védelmezi.

PÁRIZSI HIR A HITLER ÉS MUSSOLINI KÖZÖTTI TITKOS TALÁLKOZÁSROL — ÖSSZEFÜGGÉS A TUNISZI KÉRDÉS ÉS AZ ÚJ UKRÁN NEMZETI ÁLLAM MEGALAKÍTÁSA KÖZÖTT

Budapestről jelentik: Az „Új Nemzedék” párizsi tudósítója jelenti: Megbízható forrásból Párizsban az a hír terjedt el, hogy Mussolini és Hitler a napokban titokban találkozik Bécsben. A találkozó Ribbentrop és Ciano is jelen lesz. Szombaton nagyfontosságú olasz-német megbeszélés kezdődött Münchenben. Ezen főleg katonák vesznek részt. Így Göring, Brauchitz, Keipel és Himmler, jelen van ezenkívül Ribbentrop és olasz részről Attolico olasz követ és az olasz vezérkar helyettes főnöke.

Az olasz és német katonai szakértők a két ország együttműködésének legközelebbi feladatait dolgozzák ki. Ugy tudják, hogy az olasz mozgalom Németországban meglepetést keltett, mert két héttel hamarabb kezdtek meg az olaszok követeléseik hangoztatását, mint meg volt beszélt. Ez tette szükségessé, hogy Németország maga is korábban indítsa meg az önálló Ukrajna létesítésére irányuló mozgalmat. Párizsban elintéztetnek mondják a Memel-vidék csatlakozását Németországhoz. A „Temps” szerint a Memel-vidék a következő önálló terület, amely Németországhoz kerül.

Élénken foglalkoztatja a francia köröket az ukrán kérdés is. Emlékeztetnek arra, hogy Németország már a világháborúban meg akarta szerezni Ukrainát. Nagy izgalmat keltett Párizsban. A „Wille und Nacht” folyóirat legújabb száma,

amely Mussolini jövőbeli politikájával foglalkozva azt állítja, hogy az olaszok katonailag egészen területtel akarják összefoglalni Abesszíniát, Líviát és Tuniszt olasz fennhatóság alatt.

Mese? Nem,

mert az öröm éltet. Azért szerezzon maradandó örömet egy szép ajándéktárggyal

HANS GIERLING

órák és ékszerésztől

Nagyvárad, Str. Nicolae Iorga 6.

Arany

Ezüst

Óra

Disztárgyak

nagy választéka lehetővé teszi, hogy mindenki a legkisebb összegtől kezdve a megfelelő tárgyat megtalálja

Cserélek régi tárgyakat újakra!
Vállalok óra- és ékszerjavításokat!

A prefektúra felhívása! A biharmegyei nyári telep gyűjtőivel. A biharmegyei prefektúra likvidálni óhajtja a nyári telepek kérdését. Kér: a vállalatok vezetőit és a magánosokat, kik gyűjtőveket kaptak, szíveskedjenek azokat a legközelebbi időn belül visszaszolgáltatni, akármilyen volt is az eredmény. Ha a lista elveszett volna, jegyzőkönyv veendő fel, amelyben fel kell tüntetni a gyűjtés eredményét és ezt el kell juttatni a prefektúrára, vagy pedig átiratban közlendő a lista helyzete. Ugy a listákat, valamint a jegyzőkönyveket, illetve átiratokat legalább nyílc napon belül kell elküldeni. Annál is inkább, mert a kérdés likvidálására nézve számtalan sürgős történet már hírlapok útján, telefonon és írásban.

Tartománygyűlési választás a Memel-vidéken

Népszavazás a Németországhoz való visszacsatlakozásról

Memelből jelentik: A Szudéta-föld után most a Memel-vidék is vissza akar térni Németországhoz. A vasárnap megtartandó memeli tartománygyűlési választások jelszava péntek óta a következő: „Vissza Németországhoz”. A memeli német egységfront helyettes vezetője, Bartullait pénteken este kijelentette a nemzetközi sajtó képviselői előtt, hogy a memeli németek vissza akarnak térni Németországhoz. Ezért a német egységfront vezetői úgy döntöttek, hogy a vasárnapi tartománygyűlési választásokat népszavazásnak tekintik, melynek afölött kell döntenie, hogy a Memel-vidék továbbra is Litvániához tartozzék-e, vagy visszatér az anyaországhoz.

Kemény választási harc Jugoszláviában

A kormánypárt Horvátországban is minden áron győzni akar

Zágrábról jelentik: Vasárnap kezdődnek meg a jugoszláv választások. Az eddigi 369 mandátumból 303 volt a kormánypárté és 66 a horvát parasztpárté az 1935. évi választások alapján. A kormány listája egymillió 748 ezer, a horvát parasztpárté egymillió 75 ezer szavazatot kapott, csak a prémios rendszer folytán jutott olyan sok mandátum a kormánypártnak. A magyar pártnak nincs külön listája, mert csak az a párt indíthat külön listát, aki országos viszonylatban bizonyos számú ajánlást tud felmutatni. A kormánylistán azonban Bácsopolyán szerepel Podor Gellért horgosi bíró. A választás előestéjén, különösen Horvátországban igen nagy a feszültség, mert a kormány minden áron győzni akar. A zágrábi parasztpárt napilapjának helyeségeit óránként kutatják át a detektívek. A „Novotny Sztii” szerkesztőségének épületét csendőrség őri.

A „Jutarny List” szombati számát elkobozták, mert nem hozta első oldalon a kormány felhívását, hogy a horvátok szavazzanak Sztojadinovitra.

Az egykori légionisták legnevezetesebb vezetői hűségnyilatkozatot tettek

Nae Ionescu egyetemi tanár, Zavoianu ezredes és Medrea szerkesztő a megérték között

Bucuresti. Saját tud. Különböző kórházakban és gyűjtőtáborokban elhelyezett volt vezető légionisták ismét nagyszámban írtak alá nyilatkozatokat, amelyekben kijelentik, hogy elszakadnak a légionista mozgalomtól és eszmétől s az uralkodó hű alattvalói, az állam munkás polgárai akarnak lenni.

Ezek között van a brassói Murzescu-kórházban ápolás alatt levő Nae Ionescu egyetemi tanár, a légionista mozgalom egyik vezetőembere és Gr. Petrescu, aki ugyancsak vezető szerepet játszott, továbbá a brassói Regina Maria-kórházban internált Zavoianu ezredes, aki Codreanu egyik bizalmasa s hosszú ideig rejtegetője volt, továbbá Victor Medrea, a Cuvantul volt szerkesztője és mások. Ugyancsak hűségnyilatkozatot tett 34 volt légionista lelkes, akik a besszarábiai Sadacea községben voltak kényszerlakhelyre utalva. E nyilatkozat így hangzik:

„Tudomást szerezve a november 29-ől 30-ra virradó éjjel történekről és belátva, hogy minden Isten akarata szerint történik, megadjuk a Cezárnak azt, ami a Cezáré, mindenben alávetve magunkat Őfelsége II. Károly királynak, minden román királynak, a magas kormányknak és az ország törvényeinek. Minden jó románnak azt tanácsoljuk, értse meg a helyzet súlyos voltát és egyesüljön testvéri közösségben az ország belső felvirágoztatására és minden veszéllyel szemben, ami kívülről fenyegetne.”